

**Prognoza oddziaływania
na środowisko
PLANU OGÓLNEGO GMINY
CIESZKÓW**

OPRACOWANIE: mgr inż. arch. Monika Pierożyńska-Semenków

DATA: 19.06.2026 r.

Spis treści

1. Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....	4
1.1. Cele opracowania prognozy oddziaływania na środowisko.....	4
1.2. Cele opracowania prognozy oraz przepisy określające tryb jej sporządzania.....	5
1.3. Charakterystyka ustaleń zawartych w opracowaniu.....	5
1.4. Powiązania ustaleń projektu planu z innymi dokumentami.....	6
2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	7
3. Analiza istniejącego stanu oraz jakości środowiska.....	7
3.1. Położenie geograficzne i ukształtowanie powierzchni.....	7
3.2. Warunki geologiczne.....	8
3.3. Tereny i obszary górnicze, surowce mineralne.....	9
3.4. Warunki klimatyczne.....	11
3.5. Stosunki wodne (wody powierzchniowe i podziemne).....	11
3.6. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią.....	16
3.7. Rośliny.....	17
3.8. Zwierzęta.....	18
3.9. Na terenie gminy Cieszków w występują następujące formy ochrony przyrody.....	21
3.10. Jakość powietrza.....	24
3.11. Klimat akustyczny.....	25
3.12. Gleby.....	26
3.13. Dziedzictwo kulturowe i dobra materialne.....	27
4. PLAN OGÓLNY GMINY CIESZKÓW - SYNTEZA.....	27
4.1. Cele opracowania projektu Planu Ogólnego Gminy Cieszków.....	28
4.2. Powiązania Planu ogólnego Gminy Cieszków z innymi dokumentami strategicznymi, z uwzględnieniem ich celów ochrony środowiska i wyznaczanych kierunków działań.....	30
4.3. Ustalenia projektu Planu Ogólnego.....	36
4.4. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej.....	41

4.5. Brak przyjęcia Planu Ogólnego przez Radę Gminy	41
4.6. Dokumenty, cele oraz sposoby ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym (Unia Europejska).....	42
4.7. Dokumenty, cele oraz sposoby ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym.	44
5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO	44
5.1. Oddziaływanie na różnorodność środowiska.....	45
5.2. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta.....	48
5.3. Oddziaływanie na wodę.....	49
5.4. Oddziaływanie na powietrze i klimat	50
5.5. Oddziaływanie na krajobraz	50
5.6. Oddziaływanie na rzeźbę terenu i podłoże.....	51
5.7. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	51
6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	51
7. WPŁYW USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO NA OBSZARY CHRONIONE	52
8. MONITORING, ANALIZA SKUTKÓW USTALEŃ PROJEKTU PLANU.....	53
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	54
10. STRESZCZNIJE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	55

1. Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.

1.1. Cele opracowania prognozy oddziaływania na środowisko.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego gminy wynika z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2024 poz. 1112 ze zm.), a sama procedura uchwalenia planu ogólnego wynika z podjęcia Uchwały Nr II/6/24 Rady Gminy Cieszków z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Cieszków.

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 538). oraz ustawy z dnia 22 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 527) z dniem 1 lipca 2026 r. obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cieszków zostanie uchylone. Ww. ustawa wprowadza nowy akt planowania przestrzennego w postaci planu ogólnego gminy, który sporządza się w oparciu o wytyczne wynikające z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. z 2024 r. poz. 729).

Plan ogólny gminy zgodnie z art. 13b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) musi zawierać co najmniej dwa elementy obligatoryjne: określenie stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych. Strefy planistyczne to obszary gminy, które charakteryzują się określonym przeznaczeniem i funkcją, natomiast gminne standardy urbanistyczne to zbiór wytycznych dotyczących m.in. intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, czy też sposobu

i liczby miejsc parkingowych. Standardy te mają na celu zapewnienie spójności i racjonalności zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy.

1.2. Cele opracowania prognozy oraz przepisy określające tryb jej sporządzania.

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko wymaga procedura uchwalenia planu ogólnego gminy, której częścią jest niniejsza prognoza.

Podstawowymi przepisami prawnymi określającymi tryb sporządzania prognozy oraz jej zakres są:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538),
- Uchwała nr II/6/24 Rady Gminy Cieszków z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Cieszków.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w opracowaniu prognozy został uzgodniony na mocy przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) z:

- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Miliczu - Brak odpowiedzi,
- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu pismem z dnia 20.01.2025 r. znak: WSI.411.514.2024.AP.

1.3. Charakterystyka ustaleń zawartych w opracowaniu.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb planu ogólnego gminy Cieszków. Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz

o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje m.in.:

- aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu,
- oddziaływanie na komponenty środowiska przyrodniczego, na krajobraz, mikroklimat, na warunki życia i zdrowia ludzi, przewidywane oddziaływanie na stan powietrza oraz dobra materialne i dobra kultury, zabytki, różnorodność biologiczną,
- wpływ planowanego dokumentu na klimat akustycznym, wraz potencjalnymi zmianami stanu klimatycznego w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu,

1.4. Powiązania ustaleń projektu planu z innymi dokumentami.

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cieszków Uchwała nr XIII/83/00 Rady Gminy Cieszków z dnia 9 marca 2000 r.,
- uchwała Nr II/6/24 Rady Gminy Cieszków w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Cieszków,
- uchwała nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego - (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2020 r., poz. 4036),
- uchwała nr LXVI/1411/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr LVII/1201/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie aktualizacji programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2024 r. poz. 1680),
- uchwała nr L/1790/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030”,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98),

- opracowanie ekofizjograficzne Gminy Cieszków,
- Raport o stanie gminy Cieszków - 2024 r.,
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2023 r. poz. 335),
- mapy zagrożenia powodziowego (MZP), mapy ryzyka powodziowego (MRP),
- <https://baza.pgi.gov.pl/>
- <https://www.wysokosciomierz.pl/>
- <https://cieszkow.e-mapa.net/>
- <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?usedesktop=true>
- <https://www.geoportal.gov.pl/>
- <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>

2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.

Metodyka sporządzenia Prognozy planu ogólnego gminy Cieszków nawiązuje do klasycznych metod opracowania prognoz w ramach procedur ocen oddziaływani na środowisko, czyli wieloetapowy proces rozpoczynający się zbieraniem danych, analizą środowiska naturalnego, określenia celów środowiskowych oraz przedstawienia najlepszych rozwiązań w kontekście potencjalnego wpływu na środowisko i jego komponenty.

3. Analiza istniejącego stanu oraz jakości środowiska.

3.1. Położenie geograficzne i ukształtowanie powierzchni.

Gmina Cieszków - jednostka administracyjna o charakterze wiejskim, która jest zlokalizowana w północno - wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie milickim. Obszar ten był częścią ówczesnego województwa wrocławskiego w latach 1975-1998. Wieś Cieszków, która liczy 1989 mieszkańców, jest siedzibą władz gminnych. Jest największą miejscowością pod względem liczby ludności w gminie.

Terytorium gminy obejmuje łącznie czternaście sołectw: Biadaszka, Brzezina, Dziadkowo, Góry, Guzowice, Jankowa, Jawor, Nowy Folwark, Pakosławsko, Rakłowice, Sędraszyce, Słabocin, Trzebisko, Trzebicko Dolne, Ujazd, Wężowice. Oprócz nich, na terenie gminy znajdują się również mniejsze miejscowości i osady.

Gmina graniczy z czterema innymi jednostkami samorządu terytorialnego: Zduny, Sulmierzyce, Milicz, Jutrosin.

Według informacji z *Banku Danych Lokalnych* w 2024 r. gminę zamieszkiwało 4 557 osób. Z czego 2 284 osoby stanowili mężczyźni, a reszta (2 273 osoby) to kobiety.

Przez Gminę Cieszków przebiega droga krajowa nr 15 oraz linia kolejowa nr 281.

Na terenie gminy zlokalizowane są przesyłowe elementy sieci wysokiego napięcia i gazu. Obszar Gminy Cieszków znajduje się na terenie Wzniesienia Śląsko-Wielkopolskiego. W obrębie tej jednostki występują tzw. Wzgórza Cieszkowskie i fragmenty Niecki Kobylińskiej oraz Kotliny Milickiej.

3.2. Warunki geologiczne

Obszar gminy Cieszków leży w obrębie monokliny przedsudeckiej w granicach jednostki strukturalnej Wschowa - Ostrzeszów. Wzgórza Cieszkowskie - jednostka ta stanowiąca fragment ciągu moren spiętrzonych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego zbudowana jest z naprzemianległych utworów trzeciorzędowych reprezentowanych głównie przez ropy plioceńskie oraz czwartorzędowych wykształconych w postaci glin morenowych oraz piasków i żwirów. Miąższość oraz zasięg poszczególnych utworów trudny jest do określenia ze względu na silne zaburzenia glaciektoniczne tych osadów. Kotlina Milicka i Niecka Kobylińska - podłoże pod trzeciorzędowe stanowią ropy i piaskowce górnego triasu zalegające na głębokościach przekraczających 200m p.p.t. Utwory trzeciorzędowe reprezentują grube serie utworów śródlądowych zaliczane do miocenu i pliocenu. Strop utworów trzeciorzędowych zalega na bardzo zróżnicowanej głębokości. Utwory czwartorzędowe to przede wszystkim plejstocieńskie gliny zwałowe, utwory akumulacji wodno-lodowcowej. Utwory morenowe wykształcone są głównie jako twardestylastyczne gliny piaszczyste i pylaste natomiast utwory fluwioglacjalne reprezentowane są przez piaski, pospółki i żwiry (są to utwory zlodowacenia północnopolskiego i środkowopolskiego). Obszar gminy prawie całkowicie przykryty jest osadami czwartorzędowymi. Znaczne obszary gminy pokrywają piaski i żwiry wodnolodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego, zalegające płatami w południowej części gminy (na południe od miejscowości Góry, Trzebicko Dolne i dalej na południe od Jankowej). Drugi znaczny płat tych utworów zalega na południowy wschód i wschód od Cieszkowa, a także na dużej powierzchni w środkowej części gminy w obszarze na zachód od Cieszkowa i dalej pasem o szerokości 2km poprzez Guzowice,

Pakosławsko, Słabocin po Grzebielin. Lokalne wyniesienia przykrywają piaski, żwiry i głazy moren czołowych zgrupowane na południe od Pakosławska poprzez Góry i Trzebicko. Utwory zlodowacenia północnopolskiego to gliny zwałowe, piaski i żwiry, ropy, mułki i mady. Nie mają one większego rozprzestrzenienia, zalegają niewielkimi płacami w południowej i wschodniej części gminy. Osady holocenne wypełniają doliny potoków zlokalizowanych w części zachodniej gminy. Wykształcone są one przede wszystkim w postaci namułu, mady, torfów i glin pylastych. Miąższość całej serii czwartorzędowej na badanym terenie wynosi od 2 do 80m p.p.t.

3.3. Tereny i obszary górnicze, surowce mineralne.

W granicach gminy zostało rozpoznane i udokumentowane 9 złóż kopalin - osiem złóż piasków i żwirów oraz jedno złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Nazwa złoża	Surowce	ID złoża	Powierzchnia w ha
Karpiczek	Piaski i żwiry	21433	3,5679
Pakosławsko	Piaski i żwiry	20834	1,4286
Pakosławsko AK II	Piaski i żwiry	18913	1,4173
Guzowice	Piaski i żwiry	20423	1,9931
Góry TO	Piaski i żwiry	20877	1,9978
Trzebicko I	Piaski i żwiry	7460	1,9323
Zduny-Cieszków	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	2475	3,8710
Ujazd	Piaski i żwiry	18381	0,6736
Dziadkowo WG	Piaski i żwiry	20514	1,9936

Ryc. Tereny i obszary górnicze, surowce mineralne Gminy Cieszków.

Źródło: <https://cieszkow.e-mapa.net/>

3.4. Warunki klimatyczne.

Zgodnie z rejonizacją rolniczo - klimatyczną Polski wg Gumińskiego obszar gminy należy do Dzielnicy Łódzkiej i charakteryzuje się następującymi danymi klimatycznymi:

- średni opad roczny 550-600mm,
- okres wegetacyjny 210-217 dni,
- ilość dni z przymrozkami 105-118,
- ilość dni mroźnych 30-50,
- długość zalegania pokrywy śnieżnej 50-60 dni.

Czynnikami kształtującymi warunki klimatu lokalnego są między innymi ilość i przebieg dolin, ich głębokość i stopień zalesienia oraz występowanie zbiorników wodnych itp. Warunki klimatu lokalnego na terenie gminy są zróżnicowane. Zdecydowanie niekorzystne są w zachodniej części gminy wzdłuż tzw. Rowu Granicznego (Niecka Kobylińska) gdzie występują częste inwersje temperatur i podwyższona wilgotność powietrza w porównaniu z pozostałymi terenami.

Obszarami o najkorzystniejszych warunkach klimatu są rejony położone w obrębie Wzgórz Cieszkowskich, czyli centralne części gminy.

3.5. Stosunki wodne (wody powierzchniowe i podziemne).

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski obszar gminy należy do jednostki hydrogeologicznej - Region Wielkopolski, Podregion Wielkopolsko - Śląski.

Wody podziemne na terenie gminy związane są z dwoma poziomami wodonośnymi: czwartorzędowym i trzeciorzędowym. Stosunkowo korzystne warunki dla ujęć wód podziemnych istnieją w południowo-wschodniej części gminy w obrębie doliny Baryczy. Woda do celów pitnych i gospodarczych ujmowana jest na tym terenie z utworów czwartorzędowych.

Wody poziomu czwartorzędowego: Na terenie gminy w obrębie Kotliny Milickiej i Niecki Kobylińskiej wody gruntowe pierwszego poziomu występują przeważnie płytko na głębokości do 1m. Natomiast na pozostałym obszarze gminy, wody gruntowe pierwszego poziomu wodonośnego o zwierciadle swobodnym występują na głębokości 2-6m p.p.t. zalegając w przepuszczalnych piaskach, żwirach i pospółkach. Z utworów czwartorzędowych użytkowane są wody występujące w przepuszczalnych osadach wodnolodowcowych. Są to wody o swobodnym zwierciadle nawiercone na głębokościach od 3-57m. Na mniejszych głębokościach od 3-16m wodę nawiercono w rejonie Cieszkowa i wsi Góry. Większe głębokości tego poziomu stwierdzono na E od Cieszkowa w granicach 52-57m. Miąższość tego poziomu waha się w przedziale 3-11m. Maksymalną miąższość (33m)

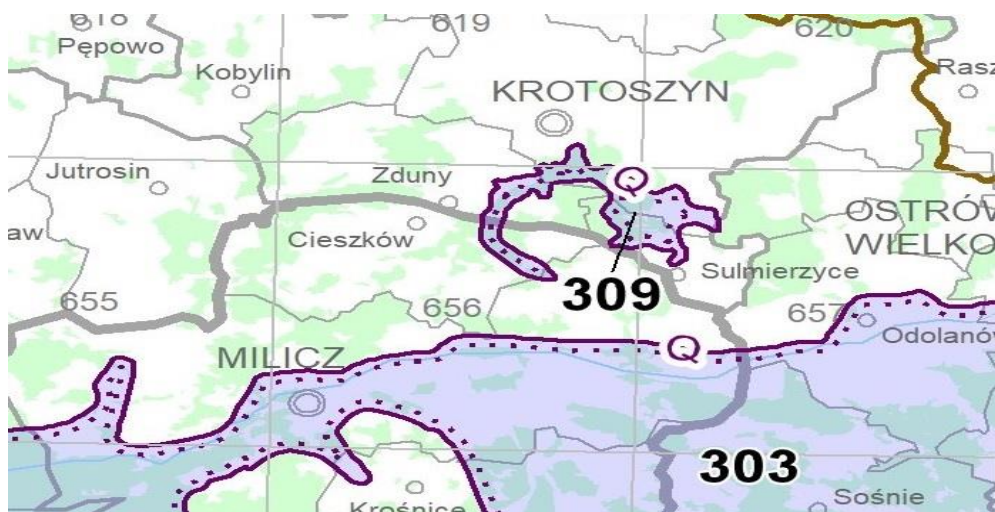
stwierdzono w północnej części gminy w ujęciu dla wodociągu w Zdunach (województwo wielkopolskie). Wydajność z ujęć waha się od 1,3-30m³/h. Wyjątkową wydajność 50 i 52m³/h uzyskano z ww. ujęcia oraz z ujęcia w Guzowicach. Wody do celów domowych i gospodarczych wymagają uzdatniania.

Wody poziomu trzeciorzędowego: Wody tego poziomu występują w 2-3 warstwach utworów piaszczystych izolowanych utworami spoistymi. Są to utwory pod ciśnieniem i najczęściej nawiercone na głębokości poniżej 100m. W analizowanych otworach studziennych na obszarze gminy Cieszków nie stwierdzono ujęcia tych wód.

Teren objęty planem położony jest w regionie wodnym Odry, Regionie wodnym: Środkowej Odry RZGW Wrocław, Główna zlewnia w obrębie JCWPd: Barycz (II) w jednolitej części wód podziemnych JCWPd: nr 79 (kod PLGW600079), i JCWPd: nr 80 (PLGW600080).

W północno-wschodniej części gminy znajduje się obszar najwyższej ochrony wód podziemnych poziomu czwartorzędowego (ONO). Jest to Główny Zbiornik Wód Podziemnych - zbiornik między morenowy Smoszew-Chwaliszew-Sulmierzyce (309). Wody występują w środowisku porowatym na głębokości średnio 80m, a zasoby zbiornika wynoszą 18000m³/dobę.

Ryc. Mapa głównych zbiorników wód podziemnych.

<https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/gzwp/9048-mapa-glownych-zbiornikow-wod-podziemnych-stand-na-31-12-2020-r/file.html>

Obszar objęty opracowaniem położony jest w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Środkowej Odry (RZGW Wrocław). Stan ilościowy JCWPd (79) oceniany jest jako dobry, stan chemiczny oceniany jest jako słaby, Stan ilościowy JCWPd (80) oceniany jest jako dobry, stan chemiczny oceniany jest jako dobry.

Osiągnięcie celów środowiskowych, tzn. co najmniej dobrego potencjału ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód, jest niezagrożone.

Schemat krążenia wód dla PLGW600079:

System krążenia wód podziemnych na terenie jednostki jest wielostopniowy. Głównym źródłem zasilania jest infiltracja opadów atmosferycznych. Struktury czwartorzędowe zasilane są bezpośrednio lub poprzez utwory słabo przepuszczalne w skali lokalnej. Krążenie wód w tym piętrze jest stosunkowo szybkie ze względu na duże spadki zwierciadła wód podziemnych. Nieco inaczej przebiega proces krążenia wód podziemnych w utworach wodonośnych neogenu. Cechą tego piętra jest ograniczona więź hydrauliczna pomiędzy poszczególnymi warstwami, ponieważ nie posiadają większego rozprzestrzenienia, często tworzą izolowane warstwy i soczewy. Zasilanie następuje drogą przesączania z nadległych poziomów czwartorzędowych lub bezpośrednio przez infiltrację opadów przez nadkład gliniasto-ilasty. Odpływ wód podziemnych, zarówno piętra czwartorzędowego jak i mioceńskiego, wymuszony jest drenującym charakterem doliny Odry i Baryczy oraz jej dopływów.

Schemat krążenia wód dla PLGW600080:

System krążenia wód podziemnych na terenie jednostki ze względu na budowę geologiczną, rozpoznanie warunków hydrogeologicznych i jej wielkość jest stosunkowo mało złożony i ma charakter lokalny. Zasilanie wód podziemnych piętra czwartorzędowego zachodzi głównie na drodze bezpośredniej infiltracji opadów do warstwy wodonośnej - dolina Baryczy, bądź poprzez nadkład utworów słabo przepuszczalnych - obszar wysoczyznowy. Układ hydroizohips czwartorzędowego poziomu wodonośnego wskazuje na drenujący charakter rzeki Baryczy. natomiast na obszarze wysoczyznowym układ hydrodynamiczny jest wyraźnie zróżnicowany. Wynika to z faktu występowania wododziałów III rzędu między dopływami Baryczy. Zasilanie zbiornika trzeciorzędowego odbywa się na drodze przesączania z nadległych poziomów czwartorzędowych, w mniejszym stopniu bezpośredniej infiltracji opadów w rejonach położonych w obrębie wysoczyzny morenowej. Poziom ten charakteryzuje się zmienną i zróżnicowaną odnawialnością. Wynika to z niejednorodności warunków zasilania i odpływu wód, które są pochodną głębokości występowania poziomu wodonośnego, jego parametrów filtracyjnych, stopnia izolacji.

Ryc. Usytuowanie obszaru opracowania względem Dorzecza Odry Region wodnego Warty.

Źródło: Master Plan dla obszaru dorzecza Wisły – Warszawa 2014 Mapa: Granice obszaru dorzecza Odry

W 2021 roku Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny stanu wód podziemnych badanych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniem. W punkcie pomiarowym składowisko odpadów m. Guzowice przekroczone zostały następujące wskaźniki: azotany, siarczany, ogólny węgiel organiczny, przewodność elektrolityczna.

Zgodnie z zapisami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry została przeprowadzona analiza, której celem była identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych na wody oraz ocena wpływu działalności człowieka na środowisko wodne. Wykorzystano do tego celu m.in. dane gromadzone w jednostkach administracyjnych w zakresie użytkowania wód, w tym poboru wody, zrzutu ścieków komunalnych i przemysłowych, wielkość nawożenia, hodowlę zwierząt itp. Ponadto zostały wzięte pod

uwagę dane z monitoringu wód w zakresie poszczególnych wskaźników fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Wśród zaobserwowanych rodzajów presji na obszarze dorzecza Odry można wskazać:

- punktowe źródła zanieczyszczeń - zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, składowiska odpadów, działalność górnicza, przypadkowe skażenia gruntowo- wodne,
- obszarowe zanieczyszczenia- działalność rolnicza, zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, zrzuty ścieków komunalnych z terenów nieobjętych kanalizacją,
- oddziaływania wywierane na ilościowy stan wód- pobory wód podziemnych i powierzchniowych.

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, z uwagi na fakt, iż planowane przedsięwzięcia nie będą miały bezpośredniego wpływu na obszary wodne na obszarze dorzecza Odry, a co za tym na stan chemiczny i ekologiczny (elementy biologiczne, fizykochemiczne i hydromorfologiczne).

Zgodnie z wytycznymi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej nadrzędnym celem Ramowej Dyrektywy Wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu wód. Wody powierzchniowe, w tym silnie zmienione i sztuczne jednolite części wód, powinny do tego czasu osiągnąć dobry stan chemiczny, oraz odpowiednio, dobry stan ekologiczny lub dobry potencjał ekologiczny, gdzie: stan ekologiczny obowiązuje dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych ustalane są zgodnie z zapisami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Stosowana jest przy tym zasada - jeśli do danej części wód odnosi się więcej niż jeden z celów, ustala się cel najbardziej rygorystyczny. W Polsce, w pierwszym etapie planowania gospodarowania wodami, cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody co najmniej dobrego stanu (dla części wód uznanych za naturalne) oraz dobrego lub powyżej dobrego potencjału (dla części wód uznanych za silnie zmienione, bądź sztuczne).

Przyczyną przyjęcia uproszczonych sposobów ustalenia celów środowiskowych, jest przyjęte w pierwszym cyklu planistycznym podejście do opracowania warunków referencyjnych dla poszczególnych typów wód:

- dla obszarów chronionych funkcjonujących na obszarach dorzeczy, tj. dla: obszarów wyznaczonych do ujmowania wody przeznaczonej dla zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia;
- części wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych;

- obszarów wyznaczonych jako wrażliwe na substancje biogenne (źródła komunalne oraz rolnictwo);
- obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (w tym obszary NATURA 2000).

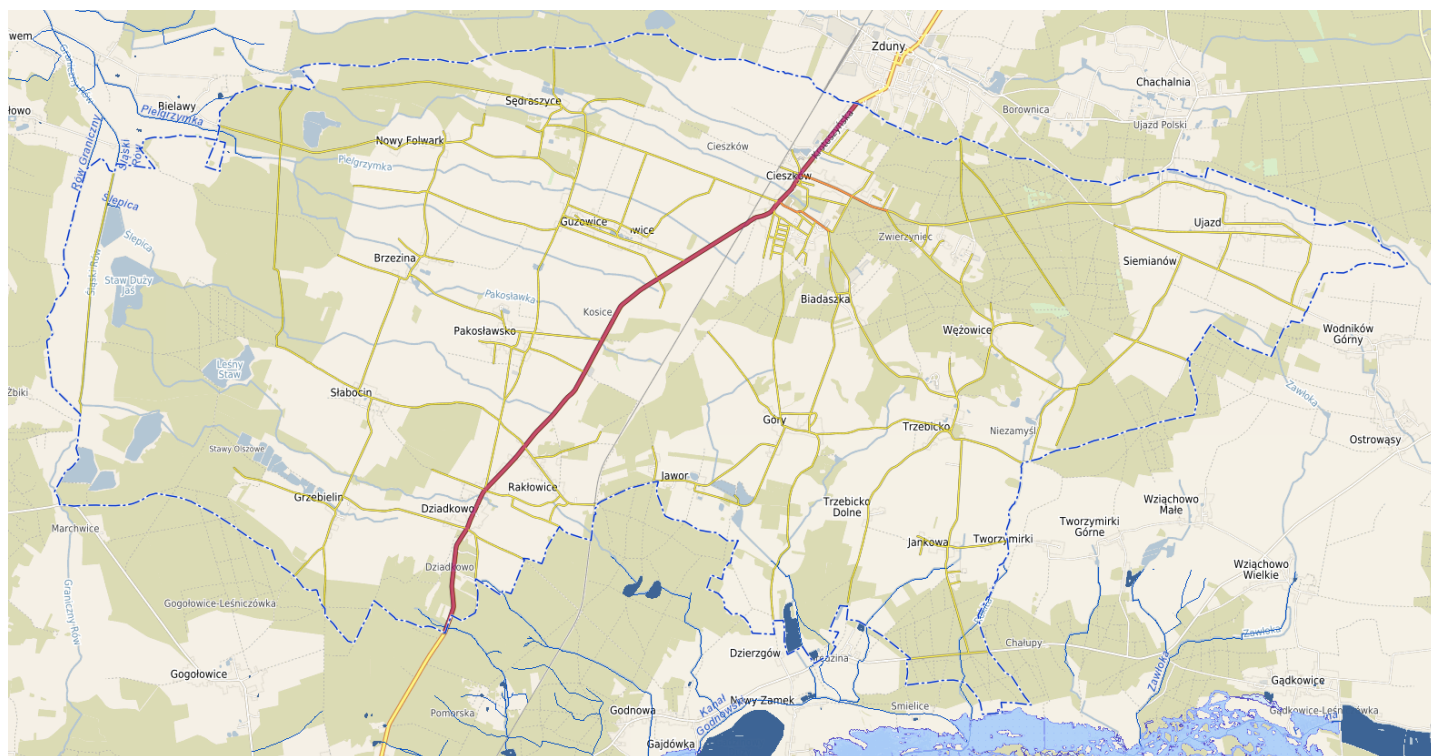
Wody powierzchniowe zajmują na terenie gminy Cieszków około 250ha powierzchni. W większości są to rowy, których powierzchnia ogólna wynosi ok. 80ha. Wody stojące zajmują około 170ha. Teren gminy odwadniany jest przez prawobrzeżne dopływy rzeki Baryczy i rzeki Orla będącej również dopływem Baryczy. Szczególnie gęsta sieć cieków prowadzących stale wody, które spływają ku rzece Orla, występuje w zachodniej i południowo-zachodniej części gminy. Cieki i rowy melioracyjne w części wschodniej i południowo-wschodniej spływają ku Baryczy. Teren gminy odwadniany jest przez cieki Czarny Potok i Rów Graniczny. System hydrograficzny uzupełniają kanały Godnowski i Lilków-Gądkowice. Na terenie gminy Cieszków wyróżnić można niewielkie stawy rybne w tym stawy hodowlane, które znajdują się w zachodniej i w południowo-zachodniej części gminy. Zwierciadło wód oscyluje tu w granicach ok. 101-106m n.p.m. Są to sztuczne spiętrzenia założone na lokalnych ciekach płynących ze Wzgórz Cieszkowskich.

3.6. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Według Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w granicach gminy Cieszków występują tereny szczególnego zagrożenia powodzią, dla których obowiązują ustalenia wynikające z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, czyli obszary:

- Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- Obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska.

Ryc. Tereny zalewowe Gmina Cieszków.

Źródło: <https://cieszkow.e-mapa.net/>

3.7. Rośliny.

Szata roślinna gminy charakteryzuje się umiarkowanymi walorami przyrodniczymi. Jej głównymi elementami są dość liczne, ale mało zróżnicowane kompleksy leśne, wartościowe ekosystemy wodno-leśne i ekosystemy łąkowe, parki podworskie i inne. Tereny leśne rozmieszczone są głównie na południu, zachodzie i północnych krańcach gminy. Wartość niektórych kompleksów jest obniżona poprzez położenie na terenach podmokłych i zabagnionych. Tereny upraw rolnych i zmeliorowanych łąk dominują w zachodniej części gminy. Szata roślinna, w tym szczególnie szata leśna odgrywa bardzo ważną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego gminy (produkcja tlenu, wpływ na retencję, wpływ na warunki klimatyczne, ograniczenie erozji i innych niekorzystnych procesów). Duży udział siedlisk wilgotnych i wodnych powoduje, że gmina Cieszków posiada stosunkowo bogatą nieleśną szatę roślinną. Najcenniejsze zbiorowiska i zespoły roślinne występują w południowej części gminy - w granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Można tam spotkać wiele rzadkich składników flory hydrolitycznej. Na szczególną uwagę ze względu na rzadkość występowania w skali kraju zasługuje zespół roślin wodnych salwinii pływającej (*Spirodelo-Salvinietum natanis*), której dużą populację odnotowano na stawie Brzozowym. W zachodniej części gminy wyróżnia się staw „Halina” ze strefowym występowaniem roślinności (od roślinności zanurzonej, przez szuwary i turzyce, do olsu i lasu mieszanego).

Szczególnie cenne, nie spotykane gdzie indziej w gminie są występujące tam unikalne turzycowiska. Interesującą roślinność, w tym wiele okazów chronionych można spotkać w lasach na zachód od wsi Brzezina oraz w okolicach wsi Nowy Folwark, gdzie znajdują się trzy stare XIX-wieczne cmentarze. We wsi Pakosławsko na uwagę zasługuje park wiejski z niezwykle zróżnicowanym gatunkowo drzewostanem i gatunkami roślin chronionych. Zabytkowe, XIX-wieczne parki znajdują się również w Cieszkowie i Trzebicku. Kilka stanowisk roślin chronionych występuje w borach sosnowych położonych w południowo-wschodniej części gminy. Na terenie całej gminy występują drzewa o charakterze pomnikowym (pojedyncze okazy lub większe skupiska).

3.8. Zwierzęta.

Gmina Cieszków należy do ubogich z punktu widzenia występowania gatunków chronionych. Ssaki drapieżne (kuna domowa, gronostaj, łasica łąska) spotykane są w niewielkiej liczbie lub pojedynczo na całym terenie albo przynajmniej w kilku stanowiskach. Dokładna lokalizacja stanowisk jest utrudniona ze względu na zmienne kryjówki tych zwierząt. Występowanie kuny domowej zaobserwowano w okolicach wsi Pakosławsko (średnio liczne) oraz we wsiach Biadaszka, Cieszków, Jankowa (rzadkie). Występowanie gronostaja zaobserwowano jedynie w Pakosławsku (rzadkie), natomiast łasicy łąski w Brzezynie (średnio liczne), Jankowej, Pakosławsku i Rakłowicach (rzadkie). Na terenie gminy Cieszków stwierdzono dotychczas występowanie kilku gatunków nietoperzy. Zlokalizowano cztery kolonie nocka dużego, cztery kolonie gacka brunatnego i schronienie dzienne mroczka późnego. Ponadto stwierdzono występowanie borowca wielkiego i nocka rudego. Drobne ssaki owadożerne pospolite (kret, jeż wschodni, ryjówka aksamitna, rzęsorek rzeczek, zębiełek karliczek) występują w charakterystycznych dla siebie środowiskach (obrzeża stawów, groble, ogrody, sady, parki, lasy).

Na terenie gminy stwierdzono 109 lęgowych gatunków ptaków podlegających ochronie, 69 z nich to gatunki dość liczne i pospolite, występujące w charakterystycznych dla siebie środowiskach. Pozostałe 40 to gatunki rzadkie lub występujące na terenie gminy w pojedynczych parach. Wśród gatunków chronionych rzadkich i bardzo rzadkich o stałych miejscach gniazdowania występują: orzeł bielik, bocian biały, bocian czarny, żuraw, bąk, remiz, łąbiedź niemy, derkacz. W zachodniej części gminy znajdują się niewielkie fragmenty podmokłych biotopów stawowo - leśnych i nieco większe - biotopów łąkowych zasługujące na szczególną ochronę. Na zachodnim skraju gminy, między Żydowskim Brodem a Marchwiskami występują kompleksy zmeliorowanych łąk, stwarzających miejsca lęgowe dla 10 gatunków, 20 ptaków chronionych, w tym rzadkich w innych okolicach gminy -świergotka łąkowego, pokląskwy, świerszczaka i kszyska. Stawy: rozproszone w zachodniej części gminy, umożliwiają lęgi szeregu rzadkich gatunków m.in: błotniaka stawowego, bąka, perkoza rdzawoszyjnego, gęgawy i łąbiedzia niemego a także równie rzadkich drobnych ptaków w okolicach tych stawów.

Herpetofauna (płazy i gady) gminy Cieszków jest bardzo uboga. Wynika to z rolniczego charakteru gminy, braku rozległych kompleksów leśnych, niewielkiej ilości cieków wodnych, które stanowią siedliska tych zwierząt. Ponadto wpływ na ubóstwo gatunkowe herpetofauny gminy ma zanieczyszczenie istniejących cieków wodnych ściekami gospodarczymi, środkami ochrony roślin i spływającymi z pól nawozami. Może to już w najbliższym czasie doprowadzić do dalszego wyeliminowania kolejnych gatunków. Na przeważającym terenie gminy stwierdzono występowanie 8 gatunków chronionych płazów i gadów:

- traszka zwyczajna (*Triturus vulgaris*),
- żaba trawna (*Rana temporaria*),
- żaba wodna (*Rana esculenta*),
- ropucha zwyczajna (*Bufo bufo*),
- kumak nizinny (*Bombina bombina*),
- jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*),
- jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*),
- zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*),

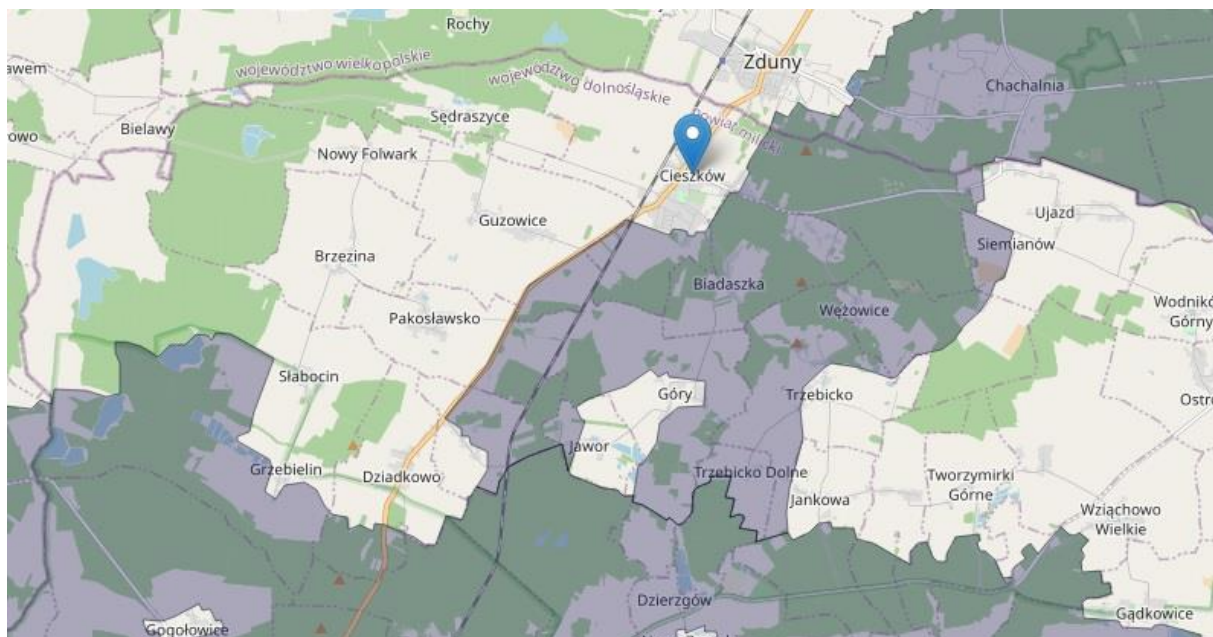
Zdecydowanie inny charakter środowisk mają: południowo-zachodnia i południowo-wschodnia część gminy (na południe od Trzebicka Dolnego i Jankowej oraz na południowy-wschód od Słabocina), co jest związane z występowaniem terenów podmokłych. Na tych dwóch niewielkich fragmentach gminy stwierdzono występowanie aż 14 gatunków chronionych:

- traszka zwyczajna (*Triturus vulgaris*),
- traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*),
- żaba moczarowa (*Rana arvalis*),
- żaba trawna (*Rana temporaria*),
- żaba wodna (*Rana esculenta*),
- żaba jeziorkowa (*Rana lessonae*),
- ropucha zwyczajna (*Bufo bufo*),
- grzebiuszka ziemna (*Pelobates fuscus*),
- kumak nizinny (*Bombina bombina*),
- rzekotka drzewna (*Hyla arborea*),
- jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*),
- jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*),
- padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*),
- zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*),

Z punktu widzenia fauny chronionych owadów gmina Cieszków również należy do stosunkowo ubogich. Stwierdzone tutaj gatunki należą do pospolitych. Jedynie fragment lasu między wsiami Dziadkowo i Słabocin jest bardziej interesujący ze względu

na dużą liczebność większości gatunków z rodzaju *Carabus*. Ogółem w gminie stwierdzono występowanie 14 gatunków chronionych.

Ryc. 7 Usytuowanie Gminy Cieszków względem korytarzy ekologicznych

Opracowanie własne na podstawie <http://mapa.korytarze.pl/>

3.9. Na terenie gminy Cieszków występują następujące formy ochrony przyrody.

Na terenie gminy Cieszków znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” został utworzony 3 czerwca 1996 r. Całkowita powierzchnia parku wynosi 87040ha, z czego 70040ha leży na obszarze województwa dolnośląskiego, a 17000ha w granicach województwa wielkopolskiego. Park położony jest na terenie dziewięciu gmin (sześciu w części dolnośląskiej oraz trzech w wielkopolskiej). W granicach parku znajdują się najcenniejsze przyrodniczo obszary Kotlin Milicko-Odolanowskiej oraz Żmigrodzkiej, jak również fragmenty Wysoczyzny Południowowielkopolskiej i Wału Trzebnickiego. Oś parku stanowi rzeka Barycz, płynąca równoleżnikowo ze wschodu na zachód. Ze względu na bardzo niewielki spadek (najmniejszy wśród polskich rzek) w dolinie rzeki możliwe było budowanie już w średniowieczu tanim kosztem dużych zbiorników wodnych, w których hodowano ryby. Obecnie łączna powierzchnia stawów rybnych na terenie parku wynosi blisko 7500ha. Pogrupowane są one w kompleksy różnej wielkości, z których największy, jest kompleks Stawno, zajmujący 1630ha. Stawy, będące najbardziej charakterystycznym elementem krajobrazu Doliny Baryczy, łączą w sobie walory przyrodnicze (jako siedlisko wielu cennych gatunków roślin i zwierząt) oraz kulturowe (jako wytwór działalności człowieka). Około 44% powierzchni parku zajmują zbiorowiska leśne. Wśród nich przeważają lasy sosnowe, ale w okolicach Żmigrodu występują podmokłe łągi i olsy (rez. "Olszyny Niezgodzkie"), natomiast na południe od Milicza rosną również lasy bukowe (rez. "Wzgórze Joanny"). Na obszarze parku zidentyfikowano wszystkie nizinne typy siedliskowe lasu z wyjątkiem boru bagiennego. Na terenie parku stwierdzono występowanie 121 zespołów roślinnych (naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych). Do najcenniejszych należą zbiorowiska wodne, w tym bardzo rzadkie w skali Polski zbiorowisko z udziałem grzybieńczyka wodnego. Spośród stwierdzonych na terenie parku gatunków roślin chronionych na uwagę zasługują gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin - grzybieńczyk wodny oraz lindernia mułowa. Występują tu duże populacje grążela żółtego oraz wodnej paproci - salwinii pływającej. Niezwykle bogaty jest świat zwierzęcy parku. Stwierdzono tu m. in. 34 gatunki ryb (łącznie z hodowanymi), 13 gatunków płazów, 5 gatunków gadów oraz 56 gatunków ssaków (w tym dwa z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt - leśny gryzoń popielica i nietoperz borowiaczek). Najcenniejszym elementem fauny parku jest oczywiście bogactwo gatunkowe ptaków. Łącznie odnotowano tu aż 277 gatunków, w tym 169 lęgowych. Najcenniejsze występują na obszarze rezerwatu "Stawy Milickie". Dzięki obecności licznych starych

dębów na terenie parku występują duże populacje rzadkich i chronionych chrząszczy - kozioroga dębosza i pachnicy dębowej.

- obszar Natura 2000 Ostoja Nad Baryczą PLH020041 - obszar siedliskowy. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 82026.40ha, znajduje się głównie na terenie woj. dolnośląskiego (jego mniejszy fragment znajduje się w woj. wielkopolskim). Ostoja w większej części pokrywa się z obszarem Parku Krajobrazowego "Doliny Baryczy", leżącym w północnej części Dolnego Śląska na terenie gmin Milicz, Żmigród, Krośnice oraz Prusice, Cieszków i Twardogóra. Dolina Baryczy jest wyjątkowym w skali województwa przykładem krajobrazu kulturowo-przyrodniczego, kształtowanym od stuleci przez gospodarkę człowieka, a jednocześnie zachowującym ogromną różnorodność biologiczną. Obszar obejmuje bagniste obniżenie doliny Baryczy, która jest rzeką niziną z wieloma dopływami, fragmentami terenów zalewanych i dobrze zachowanymi starorzeczami. W południowo-zachodniej części obszaru znajdują się zalesione morenowe Wzgórza Twardogórskie z najwyższym wzniesieniem - Wzgórzem Joanny (219m n.p.m.). Obszar obejmuje kompleks łąk zalewowych, stawów rybnych (z najbardziej znanymi Stawami Milickimi), pól uprawnych i rozległych terenów leśnych (z wyłączeniem miasta Milicz). Lasy tworzą dwa większe kompleksy - Lasy Milickie na zachodzie i Lasy Ostrzeszowskie na wschodzie. Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności (14 typów siedlisk z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Dobrze wykształcone i zachowane zbiorowiska leśne: największy kompleks łągów jesionowo olsowych w południowo-zachodniej Polsce, łągi dębowo - wiązowe - jesionowe oraz starodrzewia grądowe i buczynowe. Okresowo odkrywane dno stawów stanowi bardzo cenne siedlisko dla roślinności Isoeto-Nanojuncetea. Również ważne są zbiorowiska podmokłych łąk, muraw napiaskowych, torfowisk przejściowych i nitrofilnych ziołorośli okrajowych. Występują tutaj rośliny z Czerwonej listy roślin i grzybów Polski jak: uwroć wodna (*Crassula aquatica*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*) czy kruszczyk błotny (*Epipactis palustris*). Występuje 14 gatunków zwierząt (wyłączając ptaki) z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (m.in. kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, piskorz *Misgurnus fossilis*, kiełb białopłetwy *Gobio albipinnatus*). Odnotowano także 37 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 26 gatunków ptaków regularnie występujących, migrujących nie wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG. Na podkreślenie zasługuje bogata ichtiofauna z kozą złotawą *Sabanejewia aurata* (jedno z nielicznych w Polsce stanowisk). Ponadto Dolina Baryczy jest jednym z najcenniejszych obszarów ornitologicznych w Polsce - ostoja ptasia o randze europejskiej E54, co dało podstawy do utworzenia na tym terenie także ostoi "ptasiej".
- obszar Natura 2000 Chłodnia w Cieszkowie PLH020001 - obszar siedliskowy. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 18.7ha. Obszar znajduje się w województwie dolnośląskim, regionie wrocławskim, w miejscowości Cieszków. Pochodzi prawdopodobnie z XIX w., kiedy to służyła potrzebom pałacu. Jako

chłodnia wykorzystywana była później przez różne podmioty gospodarcze. Obecnie została zabezpieczona przez Nadleśnictwo Milicz. Wprowadzono szereg zmian w strukturze obiektu, których zadaniem było poprawienie warunków mikroklimatycznych tak, by stały się one optymalne dla nietoperzy. Zbudowano m.in. dodatkowe ścianki działowe i zapewniający odpowiednią wilgotność powietrza basen. Jest to jedno z większych zimowisk nietoperzy w Polsce. Stwierdzono tu dwa gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Największe zimowisko mopka na Dolnym Śląsku. Poza rolę hibernakulum, chłodnia ma również znaczenie dla nietoperzy odbywających migracje. Późnym latem i jesienią obserwuje się tu znaczną liczbę osobników nie spotykanych potem w okresie zimowym, dla których jest to stanowisko godowe.

- obszar Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 - obszar ptasi Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 55516.8ha, położenie: Obszar znajduje się w województwie dolnośląskim, w regionach: kaliskim i wrocławskim, obejmuje dolinę Baryczy pomiędzy Żmigrodem na zachodzie a okolicą Przygodzic na wschodzie. Znajduje się tutaj 5 dużych i 5 małych kompleksów stawów rybnych (w sumie 130 stawów) wraz z otaczającymi łąkami, gruntami ornymi, mokradłami i lasami. Występuje tutaj co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek *Ixobrychus minutus* (PCK), bąk *Botaurus stellaris* (PCK), bielik *Haliaeetus albicilla* (PCK), błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, kania czarna *Milvus migrans* (PCK), łąbędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, podgorzałka *Aythya nyroca* (PCK), rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, zielonka *Porzana parva* (PCK), zimorodek *Alcedo atthis*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, łąbędź niemy *Cygnus olor*, gęgawa *Anser anser*, cyranka *Anas querquedula*, czernica *Aythya fuligula*, krakwa *Anas strepera*, łośka *Fulica atra*, wodnik *Rallus aquaticus*, rycyk *Limosa limosa*; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały *Ciconia ciconia*, kania ruda *Milvus milvus*, kropiatka *Porzana porzana* i żuraw *Grus grus*. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego żurawia i gęsi zbożowej (>4%); ponadto spotykane są stada i mieszane stada gęsi.

Ryc. Teren gminy Cieszków na tle obszarów chronionych.

4.

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

3.10. Jakość powietrza

Na terenie gminy Cieszków nie funkcjonują stałe stacje pomiarowe WIOŚ, dlatego ocena jakości powietrza opiera się głównie na modelowanych danych WIOŚ/GIOŚ dla strefy dolnośląskiej oraz powiatu milickiego. Zgodnie z tymi danymi, obszary wiejskie, takie jak Cieszków, charakteryzują się zazwyczaj umiarkowaną lub dobrą jakością powietrza przez większą część roku, przy czym możliwe są okresowe pogorszenia stanu powietrza, zwłaszcza w sezonie grzewczym. Do głównych zanieczyszczeń należą pyły zawieszone PM₁₀ i PM_{2,5}, których krótkotrwałe przekroczenia dopuszczalnych norm wynikają przede wszystkim z emisji z indywidualnych źródeł ciepła (tzw. niska emisja) oraz warunków meteorologicznych ograniczających dyspersję zanieczyszczeń.

Dane modelowe wskazują, że średnioroczne stężenia pyłów PM₁₀ i PM_{2,5} w gminie Cieszków i jej najbliższej okolicy zwykle mieszczą się w granicach wartości dopuszczalnych, a przekroczenia występują punktowo i krótkotrwałe, co jest charakterystyczne dla terenów o niskiej gęstości zabudowy i niewielkiej urbanizacji. Ponadto obszar gminy podlega również wpływom regionalnym – transport pyłów i zanieczyszczeń z obszarów bardziej zurbanizowanych jest zjawiskiem ograniczonym, dzięki czemu jakość powietrza w dużym stopniu odzwierciedla lokalne warunki środowiskowe i rolno-leśny charakter terenu.

Gmina Cieszków uczestniczy w programach poprawy jakości powietrza, w tym w wojewódzkim Programie ograniczenia niskiej emisji oraz ogólnopolskim Programie „Czyste Powietrze”, które mają na celu wymianę starych źródeł ciepła i ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Realizacja tych programów wspiera poprawę jakości powietrza, ogra-

nicza negatywne skutki sezonowych przekroczeń stężeń pyłów i wpisuje się w cele planowania przestrzennego gminy, uwzględniające ochronę środowiska i zdrowia mieszkańców.

Podsumowując, jakość powietrza w gminie Cieszków jest w większości roku dobra lub umiarkowana, a ewentualne pogorszenia mają charakter sezonowy i są powiązane przede wszystkim z lokalnym ogrzewaniem indywidualnym. Podejmowane działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji oraz zrównoważony rozwój zabudowy zapewniają zgodność polityki lokalnej z wymaganiami ochrony środowiska i przepisami krajowymi dotyczącymi jakości powietrza.

3.11. Klimat akustyczny.

Ocena klimatu akustycznego w gminie Cieszków, podobnie jak w przypadku wielu obszarów wiejskich w Polsce, nie opiera się na lokalnych, stałych pomiarach hałasu prowadzonych bezpośrednio w gminie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ). Państwowy Monitoring Środowiska (PMS) obejmuje pomiary hałasu przede wszystkim w odniesieniu do dużych ośrodków miejskich oraz istotnych tras komunikacyjnych, a także opracowanie strategicznych map hałasu, które wykonują zarządzający drogami, liniami kolejowymi i lotniskami zgodnie z krajowymi przepisami i dyrektywą UE w sprawie hałasu środowiskowego.

W raportach oceniających stan akustyczny środowiska województwa dolnośląskiego publikowanych przez GIOŚ/WIOŚ (np. Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa dolnośląskiego) gromadzone są informacje o poziomach hałasu komunikacyjnego (drogowego, kolejowego, lotniczego) i ich wpływie na środowisko. Na poziomie wojewódzkim hałas jest opisywany jako energetyczne zanieczyszczenie środowiska, które ma największy wpływ na jakość życia mieszkańców i które jest najczęściej związane z ruchem drogowym oraz czynnikami antropogenicznymi (transport, działalność ludzi), a nie źródłami naturalnymi.

Dla gminy o charakterze wiejskim, jak Cieszków, klimat akustyczny kształtowany jest w pierwszej kolejności przez hałas komunikacyjny związany z ruchem pojazdów na drogach lokalnych i powiatowych oraz – w dłuższych odcinkach – przez wpływ dróg o większym natężeniu ruchu, jeśli takie przebiegają przez gminę lub jej bezpośrednie sąsiedztwo. W praktyce, na terenach wiejskich poziomy hałas są zwykle niższe niż w miastach, z dominacją dźwięków tła i hałasu komunikacyjnego o mniejszym natężeniu niż w dużych ośrodkach miejskich – co wynika z niższego natężenia ruchu i mniejszej liczby źródeł hałasu.

Zgodnie z zasadami państwowego monitoringu hałasu, ocena klimatu akustycznego opiera się na określonych wskaźnikach poziomu dźwięku (np. L_{Aeq} dla dnia i nocy, wskaźniki długookresowe LDWN i LN), które uwzględniają zarówno emisję hałasu, jak i sposób zagospodarowania terenu. W praktyce raporty WIOŚ/GIOŚ wykorzystywane są do sporządzania **strategicznych map akustycznych i programów ochrony przed hałasem** oraz do monitorowania stanu środowiska akustycznego w skali wojewódzkiej.

Podsumowując, klimat akustyczny gminy Cieszków nie jest określony na podstawie lokalnych stałych pomiarów WIOŚ, lecz wynika z szerszego systemu monitoringu hałasu, który w skali województwa dolnośląskiego identyfikuje hałas komunikacyjny jako główne źródło ekspozycji akustycznej środowiska. W kontekście obszarów wiejskich tego typu jak Cieszków, klimat akustyczny cechuje się zwykle niższymi poziomami hałasu niż obszary miejskie i duże ciągi komunikacyjne, choć możliwe są lokalne oddziaływania hałasu drogowego czy kolejowego w miejscach bezpośrednio przylegających do takich tras.

3.12. Gleby

Gleby na terenie gminy charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem pod względem typu i jakości. Dominują gleby pseudobielicowe, które zajmują przede wszystkim obszary płaskie oraz lekko pofałdowane. W naturalnych obniżeniach terenu spotyka się gleby murszaste, a miejscami także czarne ziemie. W wąskich dolinach cieków wodnych występują gleby madów, typowe dla terenów zalewowych.

Wartość gleb jest w dużej mierze uzależniona od rodzaju podłoża, z którego powstały. Na terenie gminy przeważają gleby lekkie, utworzone z piasków gliniastych, często leżących na przepuszczalnym, luźnym podłożu. Cechuje je mała zasobność w składniki odżywcze oraz skłonność do przesuszania się. Zwięźlejsze gleby pochodzące z glin i utworów pyłowych występują w mniejszych, rozproszonych płatach. Zwykle mają korzystne stosunki wodne, choć wśród nich spotyka się gleby zarówno okresowo przesuszone, jak i nadmiernie wilgotne.

Ogólnie jakość rolnicza gleb w gminie jest umiarkowana. Największą powierzchnie zajmują kompleksy żytne – dobry i słaby – z istotnym udziałem kompleksu żytniego bardzo słabego. Lepsze gleby występują jedynie lokalnie.

W gminie dominują gleby średnich i niskich klas bonitacyjnych. Gleby wysokich klas bonitacyjnych (II, III, III a, III b) znajdują się głównie na północ od centralnej części gminy oraz w jej wschodniej części.

Dane odnośnie do użytkowania gruntów w gminie Cieszków pochodzą z *Banku Danych Lokalnych* z powszechnego spisu rolnego 2020 r. Użytki rolne zajmują powierzchnie

2314,27 ha, natomiast łąki 270,42 ha. Pozostałe użytkowanie gruntów stanowią m.in. uprawy trwałe, pastwiska trwałe, lasy i grunty leśne oraz pozostałe użytki rolne i grunty.

Powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy w 2024 roku wynosiła 3451,93 ha, z czego grunty leśne publiczne stanowiły 3326,18 ha, a prywatne 125,75 ha. Ogólna lesistość wynosiła 33,3 %.

3.13. Dziedzictwo kulturowe i dobra materialne

Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury

Ochrona zabytków w gminie Cieszków odbywa się na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2024.1292 t. j.).

Na terenie gminy Cieszków występują liczne elementy dziedzictwa kulturowego i materialnego, które odzwierciedlają historyczny, rolniczo-rezydencjonalny charakter tej części północnego Dolnego Śląska. Do najcenniejszych obiektów należą zabytki architektury sakralnej, w szczególności kościoły parafialne o genezie sięgającej średniowiecza i okresu nowożytnego, wraz z historycznym wyposażeniem ruchomym. Istotnym elementem krajobrazu kulturowego są także cmentarze, kapliczki, krzyże przydrożne oraz figury religijne, które stanowią trwały zapis lokalnych tradycji, tożsamości i religijności mieszkańców.

W strukturze osadniczej gminy zachowały się również zespoły dworsko-parkowe oraz dawne założenia folwarczne, będące świadectwem historycznych form gospodarowania i układu własnościowego wsi. Towarzyszą im parki krajobrazowe, aleje drzew i starodrzew, które pełnią zarówno funkcję kulturową, jak i przyrodniczą. Wartość dziedzictwa materialnego uzupełnia historyczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, w tym obiekty o tradycyjnych formach architektonicznych, charakterystycznych dla lokalnego budownictwa wiejskiego.

Całość tych elementów tworzy spójny krajobraz kulturowy gminy Cieszków, wymagający ochrony i uwzględnienia w polityce przestrzennej. Zachowanie zabytków, historycznych układów ruralistycznych oraz dóbr materialnych ma istotne znaczenie dla kształtowania ładu przestrzennego, tożsamości lokalnej oraz rozwoju funkcji turystycznych i edukacyjnych gminy. Uwzględnienie tych wartości w dokumentach planistycznych sprzyja zrównoważonemu rozwojowi i ochronie dziedzictwa dla przyszłych pokoleń.

4. PLAN OGÓLNY GMINY CIESZKÓW - SYNTEZA.

4.1. Cele opracowania projektu Planu Ogólnego Gminy Cieszków.

Opracowanie planu ogólnego Gminy Cieszków wynika z przeprowadzenia reformy planistycznej i zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Procedura uchwalenia planu ogólnego dotyczy powierzchni całej gminy, a jego zapisy i ustalenia mają zastąpić obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Plan ogólny będzie wiążący dla nowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz dla wydawania decyzji o warunkach zabudowy, w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Teren opracowania obejmuje gminę Cieszków w granicach administracyjnych. Gmina Cieszków to 16 wsi (sołectw) oraz przysiółki. Największą powierzchnię gminy stanowią użytki rolne ok. 59% powierzchni gminy

Liczba mieszkańców Gminy Cieszków na dzień 31.12.2024 roku wyniosła 4 557 (2 273 kobiety i 2 284 mężczyzn) i w porównaniu z rokiem 2023 spadła o 8.

Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju, który prowadzi do poprawy jakości życia mieszkańców. Plan ogólny Gminy Cieszków jako nakreślenie kierunków wieloletniego rozwoju, pozwoli na rozwój gminy z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z definicją określoną w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – art. 3 pkt 50 – przez zrównoważony rozwój rozumie się taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 1 ust. 1 pkt 2 określa, że zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania

i zabudowy– traktując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę tych działań. Przez ład przestrzenny należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Nowelizacja Ustawy o planowaniu przestrzennym znosi dokument „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” i wprowadza nowe przepisy. Nowymi rozwiązaniami są m.in.:

- zwiększenie wpływu społeczeństwa na decyzje podejmowane w planowaniu przestrzennym;
- wprowadzenie nowego narzędzia planistycznego – planu ogólnego gminy, który ma ułatwić kreowanie polityki przestrzennej i który będzie uchwalany obligatoryjnie dla całej gminy w randze aktu prawa miejscowego; ustalenia zawarte w planie ogólnym będą wiążące zarówno dla planów miejscowych oraz dla decyzji o warunkach zabudowy;
- uchylenie przepisów w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy; zagadnienia strategiczne i kierunkowe będą przedmiotem Strategii rozwoju lokalnego lub ponadlokalnego, natomiast zasady realizacji polityki przestrzennej będą ustalane w planie ogólnym gminy;
- wprowadzenie nowego aktu planowania przestrzennego – zintegrowanego planu inwestycyjnego (ZPI), będącego formą planu miejscowego, który zastąpi i znacznie zmodyfikuje rozwiązania tzw. specustawy mieszkaniowej; ZPI będzie narzędziem, który ma dać gminom większe możliwości w lokalizowaniu inwestycji z uwzględnieniem partycypacji społecznej i zasad ładu przestrzennego;
- zmiany w wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy, które powodują niekontrolowane rozlewanie się zabudowy, które mają przeciwdziałać lokalizowaniu zabudowy „w szarym polu”. co często wymusza na gminach dodatkowe inwestycje związane z komunikacją czy infrastrukturą społeczną i techniczną;
- zmiany w przepisach dotyczących procedury, które mają na celu uproszczenie, ujednolicenie przyspieszenie przestrzennego; procesu sporządzania aktów planowania
- wprowadzenie Rejestru Urbanistycznego jako systemu teleinformatycznego, który ma być źródłem informacji i danych bazujących

na danych przestrzennych z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.

4.2. Powiązania Planu ogólnego Gminy Cieszków z innymi dokumentami strategicznymi, z uwzględnieniem ich celów ochrony środowiska i wyznaczanych kierunków działań.

Podstawowym celem opracowania Planu ogólnego Gminy Cieszków jest stworzenie warunków zrównoważonego rozwoju gminy, zbieżnej z polityką ekologiczną państwa oraz innymi dokumentami strategicznymi kraju. Głównym celem dokumentu Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020) jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska.

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Jest ona jedynym aktem międzynarodowym w całości dedykowanym tematyce krajobrazu. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem, dlatego swoim zasięgiem obejmuje terytorium całej Polski. W celu realizacji zapisów Konwencji, strony podejmują działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;
- ustanowienie procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem;
- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Ponadto strony Konwencji zobowiązane są do identyfikacji, charakterystyki oraz oceny własnych krajobrazów, określenia dla nich celów jakości, a także podnoszenia świadomości społecznej oraz współpracy transgranicznej. Wszystkie działania zaplanowane w ramach Planu ogólnego Gminy Cieszków będą uwzględniać lokalne

warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu gminy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy. Głównym celem Strategii jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Jednym z instrumentów wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG jest V aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Celem tego opracowania jest realizacja ujętych w nim inwestycji, co wpłynie na ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków. Realizacja założenia Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych wpłynie pozytywnie na ochronę środowiska wodnego.

Głównym celem Polityki wodnej Państwa do 2030 r. jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do czystej i zdrowej wody oraz ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powódzie i susze. Nastąpi to w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych

gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych.

Na poziomie ogólnopolskim obowiązuje również Krajowy Program Ochrony Powietrza. Głównym celem tego dokumentu jest poprawa jakości powietrza na terenie kraju, w szczególności na obszarach, w których zostały przekroczone standardy emisyjne. W Programie za jeden z kluczowych problemów uznano emisję pyłów zawieszonych PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu.

W celu rozwiązania problemów zaproponowano rozwiązania techniczne, finansowe i organizacyjne. Polityka ochrony powietrza koordynowana będzie za pomocą Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce, która zrzesza organy rządowe i samorządowe.

W dokumencie pn. „Program wodno-środowiskowy kraju” zaplanowano działania, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych zaplanowanych dla wód. W programie wodno-środowiskowym kraju sformułowano poniższe cele:

- niepogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie),
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej obejmuje działania mające na celu zwiększenie efektywności gospodarki oraz zmniejszenie poziomu jej

emisyjności we wszystkich etapach cyklu życia tj. od etapu wydobywania surowców poprzez wytwarzanie produktów, transport i dystrybucję aż po użytkowanie produktów i zarządzanie odpadami. Dokument składa się z kilku funkcjonalnych części. Zadaniem pierwszej z nich jest przedstawienie ogólnych informacji dotyczących powstania NPRGN oraz ogólnego stanu polskiej gospodarki w kontekście transformacji niskoemisyjnej (diagnoza). W drugiej części zaprezentowany jest cel główny, cele szczegółowe, priorytety i działania NPRGN – przedstawiające z jednej strony szczegółowe uzasadnienie konieczności interwencji publicznej (będąc uzupełnieniem diagnozy), z drugiej wskazujące na konkretne działania – rekomendowane do podjęcia zarówno przez sektor publiczny, jak również przedstawicieli biznesu oraz organizacji pozarządowych. W części trzeciej opisano system wdrażania, monitoringu (wraz ze wskaźnikami) oraz symulacje wpływu NPRGN na wzrost gospodarczy, poziom zatrudnienia oraz emisyjność gospodarki. W ostatniej części zostaną przedstawione strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z wynikami modelowania realizacja NPRGN wpłynie pozytywnie na tempo wzrostu gospodarczego w średnim i długim okresie. Najważniejszym obszarem wpływającym dodatnio na poziom PKB i determinującym dodatnią dynamikę oddziaływania Programu na polską gospodarkę jest poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Podobny efekt, chociaż na mniejszą skalę, ma upowszechnienie się paliwooszczędnych pojazdów, a także działania w przemyśle oraz gospodarce odpadami.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesądzania w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego. Ustawowym celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko. Cele szczegółowe Polityki energetycznej Polski 2040 obejmują cały łańcuch dostaw energii – od pozyskania surowców, przez wytwarzanie i dostawy energii (przesył i rozdział), po sposób jej wykorzystania i sprzedaży. Każdy z ośmiu celów szczegółowych PEP2040 przyczynia się do realizacji trzech elementów celu polityki energetycznej państwa i służy transformacji energetycznej Polski. Zapisy Planu ogólnego Gminy Cieszków wpisują się przede wszystkim w cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii.

Głównym celem Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Państwa poprzez stworzenie ram dla zrównoważonego rozwoju. Dokument zakłada trzy etapy zaplanowanych do realizacji celów, od realizacji celów krótkoterminowych poprzedzających ubieganie się o członkostwo w UE aż do realizacji celów długoterminowych obejmujących założenia Strategii zrównoważonego rozwoju Polski.

Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry uwzględnia uwagi oraz wytyczne Komisji Europejskiej opracowane w ramach Wspólnej strategii wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, a także dokumenty oceny pierwszych planów. Ponadto, dokument ten uwzględnia zintegrowane podejście w zakresie zarządzania wodami, a także powiązania pomiędzy zarządzaniem wodami a celami środowiskowymi ustalonymi zgodnie z RDW. Najważniejszym celem planowania w gospodarce wodnej jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju dla obszaru dorzecza Odry, przy jednoczesnym zabezpieczeniu potrzeb dotyczących gospodarki wodnej. Jedną z priorytetowych kwestii w procesie planowania inwestycji związanych z gospodarką wodną jest implementacja założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r. w celu zagwarantowania ochrony zasobów środowiska naturalnego, a także niepogorszenie jego stanu. Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Kierunki działań na poziomie Planu ogólnego Gminy Cieszków na obszarze dorzecza Odry to racjonalizacja korzystania z wód,

rozwój infrastruktury wodnej, zabezpieczenie ludności przed zagrożeniami, rozbudowa infrastruktury zaopatrzenia ludności w wodę oraz oczyszczania ścieków komunalnych.

Przeprowadzone analizy diagnostyczne, główne i kluczowe wyzwania rozwojowe, jak również część programowa, mają charakter kontekstowy dotyczący zagadnień koniecznych dla osiągnięcia przyjętych celów klimatycznych; – parametryzacji celów – przyjęto, że dla uzyskania neutralności klimatycznej w długim horyzoncie czasowym (2040 r.) konieczne jest wskazanie parametrów osiągnięcia celów w ujęciu średniookresowym; jako „kamień milowy” na drodze do neutralności klimatycznej uznano rok 2030, dla którego przyjęto wartości docelowe wskazane na poziomie UE; – integracji działań – zintegrowane podejście do procesu transformacji w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej oraz integracja działań w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej pozwolą na koordynację podejmowanych działań oraz uzyskanie efektu synergii; jednocześnie integracja terytorialna działań podejmowanych na obszarze umożliwi osiągnięcie efektu skali.

Jednym z najważniejszych dokumentów strategicznych regionu jest Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, przyjęta przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego. Jej centralnym celem jest harmonijny i zrównoważony rozwój całego regionu oraz wysoka jakość życia mieszkańców, przy jednoczesnym uwzględnieniu trwałej ochrony środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego jako jednego z kluczowych priorytetów strategicznych.

W kontekście ochrony środowiska dokument ten podkreśla konieczność właściwego wykorzystania zasobów natury, ochrony przyrody oraz krajobrazu, a także uwzględniania tych elementów w planowaniu rozwoju regionalnego i lokalnego. Te założenia są fundamentem dla polityki przestrzennej województwa, która ma zapewniać równowagę między rozwojem gospodarczym a trwałym utrzymaniem wartości środowiskowych.

Kluczowym dokumentem planistycznym o charakterze przestrzennym jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (PZPWD), przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa. Jego celem jest określenie przestrzennych kierunków

rozwoju i zasad kształtowania struktury przestrzennej regionu, przy uwzględnieniu zarówno potrzeb społeczno-gospodarczych, jak i wymogów ochrony środowiska.

Plan ten wskazuje m.in.:

- elementy sieci osadniczej, system powiązań komunikacyjnych i infrastrukturalnych,
- lokalizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- rozmieszczenie obszarów specjalnej ochrony przyrody i krajobrazu,
- zasady realizacji działań związanych z ochroną środowiska.

Zawarte w PZPWD ustalenia dotyczą także lokalizacji obszarów chronionych, korytarzy ekologicznych, terenów o wysokich walorach przyrodniczych oraz zasad zagospodarowania przestrzennego, które minimalizują fragmentację siedlisk i negatywne oddziaływanie na środowisko.

Na poziomie wojewódzkim obowiązują także specyficzne programy i plany związane z ochroną środowiska, takie jak Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, Program ochrony powietrza, czy Wojewódzki Program Ochrony Środowiska. Ich celem jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom działalności człowieka poprzez określenie konkretnych działań minimalizujących zanieczyszczenie powietrza, ochronę zasobów wodnych czy racjonalne zarządzanie odpadami — co stanowi ważną podstawę dla oceny oddziaływania na środowisko w planowaniu lokalnym.

Projekt Planu Ogólnego Gminy Cieszków został powiązany z powyższymi dokumentami, poprzez zapisy uwzględniające ustalenia ww. dokumentów- głównie w aspekcie środowiskowym, jakości wód powierzchniowych, jakości powietrza, zachowania różnorodności biologicznej i zapewnienia ochrony elementów środowiska podczas ustalania poszczególnych stref planistycznych.

4.3. Ustalenia projektu Planu Ogólnego.

W projekcie Planu Ogólnego Gminy Cieszków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r., w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 poz. 2758) oraz Rozporządzeniem Ministra Rozwoju

i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, dokonano ustalenia stref planistycznych.

Dla każdej z powyższych stref, zgodnie z przepisami szczególnymi z wyjątkiem strefy komunikacyjnej określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, określono również wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz elementów dodatkowych.

CHARAKTERYSTYKA STREF PLANISTYCZNYCH

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹⁾
			podstawowy ²⁾	dodatkowy ²⁾	
1	SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
2	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
3	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa,	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	25-30

			teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾		
4	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
5	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
7	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
8	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
9	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50
10	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren	30

			urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	
11	SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-
12	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-
13	SK	strefa komunikacyjna ⁴⁾	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-

¹⁾ Określony dla strefy planistycznej minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie dotyczy terenów komunikacji, dla których wskaźnik ten wynosi 0 %.

²⁾ Profil podstawowy i dodatkowy obejmuje tereny wskazane w tabeli oraz odpowiadające im tereny klas niższego poziomu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538).

³⁾ Dotyczy:

1) terenów telekomunikacji;

2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m².

⁴⁾ Strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren.

¹ Minister Rozwoju i Technologii kieruje działem administracji rządowej - budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Technologii (Dz. U. poz. 739).

4.4. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej.

Plan ogólny Gminy Cieszków będzie zawierał ustalenia profili funkcjonalnych strefy planistycznej zgodnie z przepisami planistycznymi w ramach reformy planowania przestrzennego. Przyjęty przez Radę Gminy Cieszków projekt Planu Ogólnego Gminy stanie się dokumentem, na podstawie, którego Gmina Cieszków będzie mogła prowadzić swoją politykę przestrzenną. Będzie ona prowadzona na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego w przypadku braku uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Projekt Planu Ogólnego Gminy Cieszków zgodnie z założeniami reformy planistycznej został opracowany dla terenu całej gminy.

Projekt Planu Ogólnego Gminy Cieszków nie wprowadza wielkiej rewolucji w stosunku do obowiązującego w czasie jego tworzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cieszków. Zmiany polityki i wskazanie nowych terenów wynikają z kierunków rozwojowych gminy, a także wynika z rozpatrzenia i ewentualnie uwzględnienia wniosków mieszkańców, czy potencjalnych inwestorów.

4.5. Brak przyjęcia Planu Ogólnego przez Radę Gminy

Przyjęta ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmienia zasadniczo sposób prowadzenia polityki przestrzennej na terenie każdej gminy. Zgodnie z nowymi przepisami z dniem 30 czerwca 2026 r. przestanie obowiązywać studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Brak przyjęcia Planu Ogólnego przez Radnych Gminy Cieszków pozbawi gminę Cieszków ram prawnych dla prowadzenia polityki przestrzennej w postaci braku możliwości uchwalania nowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu co spowoduje brak możliwości inwestowania oraz ograniczy zasadniczo rozwój gminy Cieszków.

4.6. Dokumenty, cele oraz sposoby ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym (Unia Europejska).

Większość dokumentów dotyczących problematyki środowiska przyrodniczego na szczeblu wspólnotowym i krajowym wywodzi się z kilku dokumentów międzynarodowych. Początek dała konwencja narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro - Konwencja o Różnorodności Biologicznej sporządzona z dnia 5 czerwca 1992 roku, na której zdefiniowano założenia zrównoważonego rozwoju. Celami priorytetowymi wszystkich wymienionych dokumentów są przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Wśród dokumentów o zasięgu światowym lub europejskim, a do których przystąpiła Polska, można wyróżnić m.in.: Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r., Konwencję w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzona w Genewie 13 listopada 1979 r., Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo 25 lutego 1991 r., Konwencję Wiedeńską o ochronie warstwy ozonowej, sporządzona w Wiedniu 22 marca 1985 r. Konwencję o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących ochrony środowiska sporządzoną w Aarhus 25 czerwca 1998 r. Ważnym dokumentem w aspekcie zrównoważonego rozwoju była Agenda XXI-Globalny Program Działania na XXI wiek, która powstała w wyniku dyskusji na gremiach ONZ, którą prowadzono nad podstawowymi wyzwaniami współczesnego świata, zawartymi m.in. w raporcie Brundtland „Nasza Wspólna Przyszłość”. Najistotniejszą częścią dokumentu odnoszącą się do problematyki ochrony środowiska jest część II p.t. „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”.

Wyrazem troski o stan środowiska przyrodniczego są uchwały, rozporządzenia i dyrektywy unijne. Ze względu na ich znaczną ilość można wymienić w tym miejscu tylko najistotniejsze z punktu widzenia problematyki ochrony środowiska. Do najważniejszych aktów można zaliczyć:

- Konwencję Berneńską o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979r.,

- Uchwałę 87/C 328/01 z dnia 19 października 1987 r. Rady Wspólnot Europejskich i przedstawicieli państw członkowskich uczestniczących w pracach Rady w sprawie kontynuacji i wdrażania polityki Wspólnoty Europejskiej i programu działania w dziedzinie ochrony środowiska,
- Rozporządzenie Rady 1210/90/EWG z dnia 7 maja 1990 r. w sprawie utworzenia Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska oraz sieci informacji i obserwacji środowiska,
- Rozporządzenie Rady 1836/93/EWG z dnia 29 czerwca 1993 r. w sprawie dobrowolnego uczestnictwa firm przemysłowych w systemie zarządzania ochroną środowiska i przeglądów ekologicznych,
- Dyrektywę Rady 90/313/EWG z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie swobodnego dostępu do informacji o środowisku,
- Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- Dyrektywę Rady 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r. w sprawie jakości powietrza,
- Dyrektywę Rady 96/61/EC z dnia 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania ograniczania zanieczyszczeń,
- Dyrektywę Rady 1999/31/WE z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie składowania odpadów,
- Rozporządzenie Rady 3254/91/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie działań Wspólnoty w zakresie ochrony przyrody,
- Dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej,
- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.
- Dyrektywę Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),

Przytoczone tutaj akty unijne stanowią tylko fragment działalności prawodawczej Wspólnot Europejskich w zakresie ochrony środowiska chwila przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wszystkie akty prawa unijnego spowodowały konieczność dostosowania prawa polskiego do prawa unijnego. Proces ten jeszcze trwa, chociaż

w większości prawo polskie zostało dostosowane do prawa wspólnotowego. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

4.7. Dokumenty, cele oraz sposoby ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym.

Ochrona środowiska jest obecnie jednym z głównych zadań współczesnego społeczeństwa i państwa. Fundamentalnym dokumentem w zakresie zrównoważonego rozwoju jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polski, która w art. 5 zawiera m.in. zrównoważony rozwój, czyli taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym znajduje się proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Ustawa prawo ochrony środowiska oraz ustawy jej pokrewne i rozporządzenia zobowiązującą do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju w różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania.

W ostatnich latach powstało kilka dokumentów o charakterze programowym, które wyznaczają politykę państwa w zakresie ochrony środowiska:

- Program ochrony środowiska dla woj. dolnośląskiego do roku 2030
- „Polityka ekologiczna państwa 2030”;
- „Strategia rozwoju woj. Dolnośląskiego do 2030 r.”
- Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju.

5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO

Projekt „Planu ogólnego gminy Cieszków” ujmuje ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno - gospodarczego zgodnie z założoną polityką przestrzenną i dbałością o ład przestrzenny i ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego. W strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko na etapie niniejszej Prognozy

oceniono potencjalne oddziaływania, jakie mogą wystąpić w związku z ustalonym sposobem zagospodarowania terenu w wydzielonych strefach planistycznych. Skupiono ocenę na poszczególnych komponentach środowiska wskazując potencjalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, obszary chronione, krajobraz, powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, dobra materialne, zdrowie i warunki życia ludzi, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją projektowanego zagospodarowania. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko uwzględnia aktualny sposób użytkowania terenu, stan zagospodarowania terenu, a także walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz inne ważne z punktu widzenia ochrony środowiska elementy. Na etapie opracowania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie na bioróżnorodność, florę i faunę, obszary chronione, krajobraz, powierzchnię ziemi, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, mikroklimat, zabytki, krajobraz kulturowy i ludzi, jakie może wystąpić w związku z projektowanym sposobem zagospodarowania, biorąc pod uwagę wariant najmniej korzystny dla środowiska. Zidentyfikowano potencjalne oddziaływania. Przy takim stopniu zagospodarowania gminy nie przewiduje się oddziaływań skumulowanych.

5.1. Oddziaływanie na różnorodność środowiska

Plan ogólny w znacznej mierze sankcjonuje stan istniejący, nowa zabudowa wprowadzona jest jedynie plombowo, w ramach uzupełniania zabudowy już istniejącej. Z uwagi na to, że rezerwy terenów wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych oraz luki w zabudowie zapewnią zaspokojenie przewidywanych potrzeb w zakresie zabudowy mieszkaniowej, nie wyznaczono dodatkowych terenów umożliwiających realizację funkcji mieszkaniowej. Strefy wyznaczone w planie ogólnym między innymi odpowiadają ustaleniom zawartym w obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Oprócz powyższych wyznaczono strefy usługowe i gospodarcze, których funkcja została ustalona w dotychczasowym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Cieszków. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego częściowo wpłynie na zmianę

dotychczasowego środowiska (w stosunku do stanu obecnego), zainwestowane zostaną tereny rolnicze.

Ocenia się, że potencjalne oddziaływanie na przyrodę może wynikać z realizacji zagospodarowania na terenach dotychczas niezagospodarowanych i niezabudowanych na terenach stref przeznaczonych pod zabudowę.

Na terenach zurbanizowanych różnorodność biologiczna zapewniana jest przede wszystkim przez zieleń przestrzeni publicznych, tj. parki, zieleńce, skwery, a także zieleń nadrzeczną i towarzyszącą zabudowie, natomiast na terenach niezurbanizowanych różnorodność biologiczna zapewniana jest przede wszystkim przez roślinność uprawową, lasy oraz zadrzewiania i zakrzewienia śródpolne. W tym kontekście ustalenia planu ogólnego dotyczące wyznaczania stref planistycznych, m. in. strefy otwartej, na której obowiązuje zakaz zabudowy czy strefy zieleni i rekreacji oraz wprowadzenia udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę korzystnie wpłynie na bioróżnorodność terenu. Ustalenia planu ogólnego w sposób wystarczający chronią przedmiotowy komponent środowiska. Ustalenia planu ogólnego sprzyjać będą należytej ochronie różnorodności biologicznej obszaru Gminy Cieszków.

W stosunku do oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na ludność (w kontekście oddziaływania na zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia) spodziewane następstwa będą raczej pozytywne. Uruchomienie terenów zabudowy głównie mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, które odpowiadają przeznaczeniu w dotychczasowych dokumentach planistycznych, spowodują zagęszczenie ludności w obrębie tego obszaru, a także zapewni miejsca pracy dla nowych mieszkańców. Należy również podkreślić, że obliczając zapotrzebowanie na nową zabudowę uwzględniono parametr prognozowanej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę.

Dodatkowo, wprowadzenie nowej infrastruktury społecznej, takiej jak usługi publiczne, czy tereny sportu i rekreacji pozwolą na zaspokojenie potrzeb nowych i obecnych mieszkańców. Skutkiem tego może być wzmożony ruch samochodowy, dlatego zaplanować należy odpowiednie połączenia komunikacyjne, być może miejscowe ograniczenia prędkości. W trakcie realizacji inwestycji z pewnością będą występowały

czasowe niedogodności dla mieszkańców związane z hałasem czy zanieczyszczeniem powietrza.

Ustalenia planu ogólnego podjęto mając na uwadze zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ładu przestrzennego, dając tym samym podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnej dbałości o środowisko.

Plan ogólny sankcjonuje istniejące tereny pod eksploatację złóż surowców naturalnych, jednak tereny te zlokalizowane są w znacznych odległościach od miejscowości, a tym samym nie będą uciążliwe dla społeczności lokalnej. Zaleca się wszelkie prace eksploatacyjne kopalni (prace wydobywcze i transport kruszywa) prowadzić wyłącznie w porze dziennej, emitując jak najmniejsze ilości uciążliwości hałasowych. Co więcej zaleca się by rekultywacja, odbywała się szczególnie w kierunku leśnym lub wodnym, co po zakończeniu eksploatacji może przyczynić do wzrostu atrakcyjności terenów wyrobiskowych.

Plan ogólny dopuszcza również realizację instalacji fotowoltaicznych oraz elektrowni wiatrowych. Jednak z uwagi na ograniczenie możliwego negatywnego oddziaływania farm fotowoltaicznych oraz elektrowni wiatrowych na siedliska ludzkie w postaci: zmiany warunków oświetlenia terenu (zacienienie), zmiany warunków wodnych (nierównomierne pokrycie opadami powierzchni terenu), refleksy świetlne, ich szczegółowa lokalizacja zostanie wskazana na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Ponadto, plan ogólny wyznacza nowe tereny inwestycyjne, w tym strefy usługowe oraz gospodarcze, niekiedy w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych. Są to jednak najczęściej obrzeża wsi, tereny produkcyjne wyznaczano jako kontynuacje już istniejących lub utrzymując tereny przeznaczone pod tą funkcję w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Cieszków. Niewykluczone, że na styku tych dwóch funkcji może dochodzić do konfliktów społecznych, dlatego ważne jest w jak największym stopniu rozgraniczenie terenów. Zaleca się, aby w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, sytuować zabudowę usługową bądź magazynową, socjalną, która jest mniej uciążliwa niż produkcja. Ważnym elementem są pasy zieleni, wysokie

nasadzenia, wygłuszające niedogodności spowodowane hałasem. Niezwykle ważne jest także wyposażenie terenów inwestycyjnych w odpowiednią infrastrukturę techniczną, w tym komunikacyjną. Ograniczeniu emisji pyłów, można uzyskać choćby przez utwardzenie dróg, dojazdów.

Generalnie należy uznać, że wszelkie działania wdrażane na terenie gminy Cieszków, zgodnie z projektem planu ogólnego muszą uwzględniać zapisy odpowiednich przepisów prawa uwzględniających ustalone normy, szczególnie zaś być zgodne z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Celem ochrony środowiska i jego zasobów oraz przyrody jest nie tylko zabezpieczenie i zachowanie ich dotychczasowego stanu, ale także jego wzmocnienie, przy równoczesnym rozwoju gminy, co skutkować powinno podniesieniem jakości i warunków życia mieszkańców, a tym samym zwiększeniem atrakcyjności gminy dla nowo osiedlających się osób.

5.2. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta

Realizacja ustaleń planu ogólnego może przyczynić się do oddziaływań, mogących mieć istotny wpływ na kształtowanie zasobności i charakteru lokalnej flory i fauny. Zmiana sposobu użytkowania terenu, realizacja nowej zabudowy czy dróg może prowadzić do powstawania lokalnych barier przyrodniczych. Częściowo tereny niezagospodarowane zostaną zainwestowane, jednak odbywać się to będzie w ramach skoordynowanych działań porządkujących. Mimo to należy liczyć się z ograniczeniem możliwości migracji zwierząt i roślin oraz ograniczeniem miejsc do bytowania lokalnej fauny, czy miejscową degradacją istniejącej szaty roślinnej. Dlatego tak ważne jest, aby w otoczeniu terenów zurbanizowanych, gdzie zmieniają się warunki siedliskowe szaty roślinnej oraz wprowadzana jest nowa zieleń urządzona, odpowiednio dobierać wprowadzane gatunki, przede wszystkim gatunki rodzime, zgodne z naturalnymi siedliskami przyrodniczymi. Wskazane jest, aby w ramach inwestycji ograniczać wycinkę terenów leśnych oraz istniejących zadrzewień do niezbędnego minimum.

5.3. Oddziaływanie na wodę

Zakres ingerencji przyszłej zabudowy mieszkaniowej, letniskowej, usługowej a nawet terenów i obiektów aktywizacji gospodarczej w środowisko gruntowo-wodne będzie na ogół niewielki. Warunki budowlane górnej części podłoża są wystarczające dla prostego, zwłaszcza płytkiego posadowienia obiektów budowlanych. Stosunki wodne nie zmieniają się. Wskazane jest jednak dobre zabezpieczenie przeciwwilgociowe wznoszonych budynków oraz właściwa ochrona środowiska gruntowo-wodnego. Zagrożenia zanieczyszczeniem użytkowych poziomów wodonośnych nie ma.

Pod zabudowę przeznacza się przede wszystkim działki niezabudowane, leżące w granicach skupionej zabudowy jednostek osadniczych oraz grunty rolne w bezpośrednim sąsiedztwie terenów już zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę.

Ustala się zakaz rozpraszania zabudowy poprzez ustanowienie rozległej strefy otwartej. Fundamentowanie projektowanej zabudowy, odbywać się będzie na ogół bez kontaktu z wodą gruntową. Lokalnie ze względu na położenie w obszarze o wysokim poziomie wód gruntowych, narażonym na przesiąki i podtopienia, wskazane jest wykonanie szczegółowego rozpoznania uwarunkowań hydrogeologicznych i geotechnicznych posadowienia obiektów budowlanych.

Ochronę wód, zapewniono m.in.:

- poprzez wyznaczenie strefy SI – strefy infrastrukturalnej dla SUW Ujazd, Jankowa, Nowy Folwark, Crzebielin, Cieszków i Pakosławsko,
- poprzez możliwość inwestowania w infrastrukturę w strefie SO – strefie otwartej, co da możliwość kontynuacji oraz uzupełniania sieci wodociągowych czy kanalizacyjnych i deszczowych pomiędzy strefami przeznaczonymi pod zabudowę,
- poprzez ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obszarach zabudowanych, co pozwoli między innymi na zachowanie naturalnej retencji wód.

5.4. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Zmiany w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza mają wpływ na sektor energetyczny. Wprowadzając w życie zapisy planu ogólnego Gmina podejmie działania przyczyniające się do wdrożenia stabilnych i niskoemisyjnych źródeł energii, przyczyni się do realizacji założeń Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii na poziomie lokalnym. Poprzez tworzenie terenów biologicznie czynnych czy terenów zieleni w strefie zabudowy możemy ograniczać negatywny wpływ fal gorąca i upałów. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska spowodowane są gwałtownymi zdarzeniami, które mogą wywołać degradację środowiska w tym jakości powietrza lub też pogorszenie jego stanu. Awarie występują w zakładach o dużym ryzyku i dotyczą przede wszystkim urządzeń technicznych.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, szczególnie biorąc pod uwagę wyznaczone strefy planistycznie nie wpłynie zasadniczo na zmianę warunków klimatu. Implementacja ustaleń planu ogólnego pozytywnie wpłynie na środowisko klimatyczne w sposób pośredni, długoterminowy i stały. Ocena ta wynika z zaproponowanej w planie struktury funkcjonalno-przestrzennej, charakteryzującej się zwartą zabudową, wzmacniając ekosystemowe wartości istotne dla klimatu, takie jak transportochłonność, infrastruktura komunikacyjna oraz zielona transformacja energetyczna. Znaczące pozytywne oddziaływanie będzie występowało o ile inwestycje OZE w zakresie fotowoltaiki będą realizowane w niedługiej perspektywie czasowej oraz w przypadku, gdy transformacja energetyki będzie wprowadzana w sposób kompleksowy.

5.5. Oddziaływanie na krajobraz

Rozwiązania przyjęte w projekcie nie będą stanowiły negatywnego oddziaływania na krajobraz. Oddziaływanie to będzie miało charakter neutralny, lecz długotrwały, ze względu na to, że realizowana zabudowa przyczyni się do trwałych zmian w krajobrazie. Nie będą to jednak zmiany szczególnie znaczące ze względu na fakt, że strefy planistyczne wyznaczone w przedmiotowym dokumencie uwzględniają stan faktyczny. Dopuszczają zabudowę jedynie w formie uzupełnienia luk w istniejących już

zwartych obszarach zabudowanych lub objętych miejscowymi planami. Uzupełnienie luk wpisze się praktycznie niezauważalnie w istniejący krajobraz.

5.6. Oddziaływanie na rzeźbę terenu i podłoże

Ustalenia planu ogólnego gminy nie wpłyną znacząco negatywnie na powierzchnię ziemi. Przekształcenia związane z nową zabudową będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy oraz stały. Warstwy ziemne zaadaptują się do nowych warunków. Jednak oddziaływanie to będzie ograniczone, ponieważ nowa zabudowa będzie powstawała głównie na terenach silnie przekształconych antropogenicznie.

5.7. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Ustalenia Planu ogólnego należy realizować zgodnie z wytycznymi oraz zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i uzyskać wszelkie uzgodnienia pod kątem stref „W” ochrony archeologicznej - zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków, co spowoduje brak możliwości negatywnego oddziaływania na przedmiotowy komponent środowiska.

6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Wykonanie transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko konieczne jest w sytuacji, gdy planowane w projekcie planu rozwiązania mogą znacząco oddziaływać na środowisko i ludzi sąsiadujących krajów. Z uwagi na odległość do najbliższej granicy należy wykluczyć prawdopodobieństwo wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

7. WPŁYW USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO NA OBSZARY CHRONIONE

Ustalenia planu ogólnego gminy Cieszków zostały sformułowane z uwzględnieniem występowania na obszarze gminy form ochrony przyrody oraz innych terenów cennych przyrodniczo, w tym obszarów objętych ochroną prawną oraz korytarzy ekologicznych. Plan ogólny pełni rolę dokumentu strategicznego, który wyznacza ramy zagospodarowania przestrzennego, nie przesądzając bezpośrednio o lokalizacji konkretnych inwestycji, co pozwala na zachowanie elastyczności przy jednoczesnym respektowaniu wymogów ochrony środowiska.

W granicach obszarów objętych ochroną przyrodniczą oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie ustalenia planu ogólnego zakładają ograniczenie intensyfikacji zagospodarowania oraz preferowanie funkcji zgodnych z istniejącym użytkowaniem terenu, w szczególności rolnictwa, gospodarki leśnej, zieleni naturalnej i półnaturalnej. Przyjęte rozwiązania sprzyjają zachowaniu ciągłości struktur przyrodniczych oraz ograniczają presję urbanizacyjną, która mogłaby prowadzić do fragmentacji siedlisk lub pogorszenia stanu ochrony cennych elementów środowiska.

Plan ogólny uwzględnia konieczność ochrony obszarów o wysokich walorach przyrodniczych poprzez wskazanie zasad zagospodarowania minimalizujących ryzyko negatywnego oddziaływania na środowisko, takich jak ograniczenie lokalizacji funkcji potencjalnie uciążliwych, zachowanie odpowiednich stref buforowych oraz ochrona istniejącej zieleni i układów wodnych. Szczególne znaczenie przypisano zachowaniu powiązań ekologicznych, które umożliwiają migrację gatunków oraz zapewniają spójność systemu przyrodniczego gminy.

Ustalenia planu ogólnego nie przewidują realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w granicach obszarów chronionych ani działań, które mogłyby naruszać cele ochrony tych obszarów. Ewentualne zagospodarowanie terenów położonych w ich sąsiedztwie będzie podlegać dalszym, bardziej szczegółowym regulacjom na etapie planów miejscowych lub decyzji administracyjnych, w tym obowiązkowi przeprowadzenia odpowiednich ocen oddziaływania na środowisko.

W rezultacie należy stwierdzić, że ustalenia planu ogólnego gminy Cieszków, przy zachowaniu zasad wynikających z przepisów odrębnych oraz dokumentów planistycznych wyższego rzędu, nie będą powodować znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary chronione przyrodniczo. Przyjęte kierunki zagospodarowania sprzyjają ochronie walorów przyrodniczych, zachowaniu bioróżnorodności oraz realizacji zasady zrównoważonego rozwoju w skali lokalnej.

8. MONITORING, ANALIZA SKUTKÓW USTALEŃ PROJEKTU PLANU

W myśl art. 51 ust. 2 pkt 1c ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w prognozie zawiera się propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Jak wielokrotnie podkreślono w poprzedniej części prognozy, plan ogólny gminy nie obejmuje szczegółowych zasad dotyczących ochrony środowiska, a jedynie uwzględnia uwarunkowania przyjmując ustalenia dotyczące ogólnej struktury funkcjonalno-przestrzennej, podstawowych parametrów zagospodarowania oraz regulacji planistycznych o charakterze fakultatywnym. Akt planu ogólnego gminy jest wiążący w procedurze uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennych oraz decyzji administracyjnych. Sprawia to, że na etapie planu ogólnego gminy, potencjalne zmiany zachodzące w środowisku nie są szczegółowo rozpoznane.

Planowany sposób zagospodarowania i użytkowania terenu może wiązać się między innymi ze zwiększoną ilością wytwarzanych ścieków, odpadów, większym poborem wody, zmianą warunków retencji oraz generowaniem zanieczyszczeń powietrza. W znaczący sposób ochrona środowiska będzie stosowana poprzez zapisy przepisów odrębnych.

Gminy mają możliwość przeprowadzania następujących okresowych kontroli: w zakresie gospodarki ściekowej w postaci kontroli dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości ze zbiorników bezodpływowych, w tym częstotliwości ich opróżniania; gospodarki odpadami poprzez kontrolę właściwej segregacji odpadów i deklaracji ilości odpadów;

kontroli urządzeń grzewczych w zakresie właściwego spalania; a także kontroli w zakresie ewentualnego zakłócenia stosunków wodnych, tj. sposobu odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Ponadto, w przypadku podejrzenia przekroczeń norm hałasu, zbadaniem oddziaływania na środowisko akustyczne zajmuje się WIOŚ.

W ramach niniejszej prognozy, po przeprowadzonej analizie problemów ochrony środowiska należy wskazać proponowane działania w zakresie ochrony wód powierzchniowych i powietrza atmosferycznego. W celu ochrony środowiska wodnego, w gminie powinien zostać przeprowadzony monitoring obejmujący badanie źródeł emisji ścieków przekraczających dopuszczalne normy środowiskowe. Takowymi potencjalnymi obiektami mogą być w szczególności zakłady przemysłowe o wysokim poborze wody, ponieważ jej wykorzystywanie wiąże się z generowaniem ścieków produkcyjnych. W zakresie ochrony jakości powietrza należy podjąć kontrole spalania odpadów w gospodarstwach domowych, przyczyniającego się do zanieczyszczeń benzo(a)pirenem. Oprócz tego, na poziomie lokalnym powinny zostać opracowane programy, które umożliwiłyby wymianę systemów ogrzewania na ekologiczne i niskoemisyjne alternatywy.

Monitoring oddziaływania ustaleń planu na środowisko, z uwagi na stopień szczegółowości dokumentu, będzie prowadzony głównie na etapie prowadzenia właściwych prac inwestycyjnych. Zaproponowane powyżej działania pozwolą zapewnić właściwą ochronę poszczególnych komponentów środowiska.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

W prognozie oddziaływania na środowisko nie określa się rozwiązań alternatywnych, ponieważ nie stwierdzono, że ustalenia planu ogólnego mogą wiązać się ze znaczącym negatywnym oddziaływaniem na środowisko. Ustalenia tego aktu planowania przestrzennego nie są sprzeczne z zasadami zrównoważonego rozwoju, definiowanego jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań gospodarczych i społecznych, służący zachowaniu równowagi przyrodniczej oraz prawidłowego funkcjonowania procesów przyrodniczych.

10. STRESZCZNIÉ W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego gminy wynika z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.), a sama procedura uchwalenia planu ogólnego wynika z podjęcia Uchwały Nr II/6/24 Rady Gminy Cieszków z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Cieszków.

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko wymaga procedura uchwalenia planu ogólnego gminy, której częścią jest niniejsza prognoza.

Metodyka sporządzenia Prognozy planu ogólnego gminy Cieszków nawiązuje do klasycznych metod opracowania prognoz w ramach procedur ocen oddziaływania na środowisko, czyli wieloetapowy proces rozpoczynający się zbieraniem danych, analizą środowiska naturalnego, określenia celów środowiskowych oraz przedstawienia najlepszych rozwiązań w kontekście potencjalnego wpływu na środowisko i jego komponenty.

Gmina Cieszków - jednostka administracyjna o charakterze wiejskim, która jest zlokalizowana w północno - wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie milickim. Największą miejscowością pod względem liczby ludności jest Cieszków. Terytorium gminy obejmuje łącznie 16 sołectw. Oprócz nich, na terenie gminy znajdują się również mniejsze miejscowości i osady. Gmina graniczy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego: Zduny, Sulmierzyce, Milicz, Jutrosin.

Obszar gminy Cieszków leży w obrębie monokliny przedsudeckiej w granicach jednostki strukturalnej Wschowa - Ostrzeszów. Wzgórza Cieszkowskie.

W granicach gminy zostało rozpoznane i udokumentowane 9 złóż kopalin - osiem złóż piasków i żwirów oraz jedno złożę surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Zgodnie z rejonizacją rolniczo - klimatyczną Polski wg Gumińskiego obszar gminy należy do Dzielnicy Łódzkiej i charakteryzuje się następującymi danymi klimatycznymi:

- średni opad roczny 550-600mm,
- okres wegetacyjny 210-217 dni,
- ilość dni z przymrozkami 105-118,
- ilość dni mroźnych 30-50,
- długość zalegania pokrywy śnieżnej 50-60 dni.

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski obszar gminy należy do jednostki hydrogeologicznej - Region Wielkopolski, Podregion Wielkopolsko - Śląski.

Teren objęty planem położony jest w regionie wodnym Odry, Regionie wodnym: Środkowej Odry RZGW Wrocław, Główna zlewnia w obrębie JCWPd: Barycz (II) w jednolitej części wód podziemnych JCWPd: nr 79 (kod PLGW600079), i JCWPd: nr 80 (PLGW600080).

W północno-wschodniej części gminy znajduje się obszar najwyższej ochrony wód podziemnych poziomu czwartorzędowego (ONO).

Wody powierzchniowe zajmują na terenie gminy Cieszków około 250ha powierzchni. W większości są to rowy, których powierzchnia ogólna wynosi ok. 80ha. Wody stojące zajmują około 170ha.

Według Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w granicach gminy Cieszków występują tereny szczególnego zagrożenia powodzią, dla których obowiązują ustalenia wynikające z przepisów ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, czyli obszary:

- Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- Obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska.

Szata roślinna gminy charakteryzuje się umiarkowanymi walorami przyrodniczymi. Jej głównymi elementami są dosyć liczne, ale mało zróżnicowane kompleksy leśne, wartościowe ekosystemy wodno-leśne i ekosystemy łąkowe, parki podworskie i inne.

Gmina Cieszków należy do ubogich z punktu widzenia występowania gatunków chronionych. Ssaki drapieżne (kuna domowa, gronostaj, łasica łąska) spotykane są w niewielkiej liczbie lub pojedynczo na całym terenie albo przynajmniej w kilku stanowiskach.

Dane modelowe wskazują, że średnioroczne stężenia pyłów PM10 i PM2,5 w gminie Cieszków i jej najbliższej okolicy zwykle mieszczą się w granicach wartości dopuszczalnych, a przekroczenia występują punktowo i krótkotrwale, co jest charakterystyczne dla terenów o niskiej gęstości zabudowy i niewielkiej urbanizacji.

Jakość powietrza w gminie Cieszków jest w większości roku dobra lub umiarkowana, a ewentualne pogorszenia mają charakter sezonowy i są powiązane przede wszystkim z lokalnym ogrzewaniem indywidualnym.

Klimat akustyczny gminy Cieszków nie jest określony na podstawie lokalnych stałych pomiarów WIOŚ, lecz wynika z szerszego systemu monitoringu hałasu, który w skali województwa dolnośląskiego identyfikuje hałas komunikacyjny jako główne źródło ekspozycji akustycznej środowiska. W kontekście obszarów wiejskich tego typu jak Cieszków, klimat akustyczny cechuje się zwykle niższymi poziomami hałasu niż obszary miejskie i duże ciągi komunikacyjne, choć możliwe są lokalne oddziaływania hałasu drogowego czy kolejowego w miejscach bezpośrednio przylegających do takich tras.

Gleby na terenie gminy charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem pod względem typu i jakości. Dominują gleby pseudobielicowe, które zajmują przede wszystkim obszary płaskie oraz lekko pofałdowane.

Ochrona zabytków w gminie Cieszków odbywa się na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2024.1292 t.j.).

Opracowanie planu ogólnego Gminy Cieszków wynika z przeprowadzenia reformy planistycznej i zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Procedura uchwalenia planu ogólnego dotyczy powierzchni całej gminy, a jego zapisy i ustalenia mają zastąpić obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju, który prowadzi do poprawy jakości życia mieszkańców. Podstawowym celem opracowania Planu ogólnego Gminy Cieszków jest stworzenie warunków zrównoważonego rozwoju gminy, zbieżnej z polityką ekologiczną państwa oraz innymi dokumentami strategicznymi kraju.

W projekcie Planu Ogólnego Gminy Cieszków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r., w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 poz. 2758) oraz Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, dokonano ustalenia stref planistycznych.

Dla każdej z powyższych stref, zgodnie z przepisami szczególnymi z wyjątkiem strefy komunikacyjnej określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, określono również wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz elementów dodatkowych.

Plan ogólny Gminy Cieszków będzie zawierał ustalenia profili funkcjonalnych strefy planistycznej zgodnie z przepisami planistycznymi w ramach reformy planowania przestrzennego.

Przyjęta ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmienia zasadniczo sposób prowadzenia polityki przestrzennej na terenie każdej gminy. Zgodnie z nowymi przepisami z dniem 30 czerwca 2026 r. przestanie obowiązywać studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Brak przyjęcia Planu Ogólnego przez Radnych Gminy Cieszków pozbawi gminę Cieszków ram prawnych dla prowadzenia polityki przestrzennej w postaci braku możliwości uchwalania nowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy

i zagospodarowania terenu co spowoduje brak możliwości inwestowania oraz ograniczy zasadniczo rozwój gminy Cieszków.

Projekt „Planu ogólnego gminy Cieszków” ujmuje ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego zgodnie z założoną polityką przestrzenną i dbałością o ład przestrzenny i ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego. W strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko na etapie niniejszej Prognozy oceniono potencjalne oddziaływania, jakie mogą wystąpić w związku z ustalonym sposobem zagospodarowania terenu w wydzielonych strefach planistycznych. Skupiono ocenę na poszczególnych komponentach środowiska wskazując potencjalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, obszary chronione, krajobraz, powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, dobra materialne, zdrowie i warunki życia ludzi, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją projektowanego zagospodarowania. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko uwzględnia aktualny sposób użytkowania terenu, stan zagospodarowania terenu, a także walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz inne ważne z punktu widzenia ochrony środowiska elementy. Na etapie opracowania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie na bioróżnorodność, florę i faunę, obszary chronione, krajobraz, powierzchnię ziemi, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, mikroklimat, zabytki, krajobraz kulturowy i ludzi, jakie może wystąpić w związku z projektowanym sposobem zagospodarowania, biorąc pod uwagę wariant najmniej korzystny dla środowiska. Zidentyfikowano potencjalne oddziaływania. Przy takim stopniu zagospodarowania gminy nie przewiduje się oddziaływań skumulowanych.

Z uwagi na odległość do najbliższej granicy należy wykluczyć prawdopodobieństwo wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Monitoring oddziaływania ustaleń planu na środowisko, z uwagi na stopień szczegółowości dokumentu, będzie prowadzony głównie na etapie prowadzenia właściwych prac inwestycyjnych. Zaproponowane powyżej działania pozwolą zapewnić właściwą ochronę poszczególnych komponentów środowiska.

W prognozie oddziaływania na środowisko nie określa się rozwiązań alternatywnych, ponieważ nie stwierdzono, że ustalenia planu ogólnego mogą wiązać się ze znaczącym negatywnym oddziaływaniem na środowisko.